

Jesenice, dne 29. januarja 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Glavni direktor o nižani tečajni vrednosti dinarja

Zvezni izvršni svet je sprejel ukrep o nižanju tečajne vrednosti dinarja, ki je bil s 24. januarjem devalviran za 16,67 %. Ta ukrep je ena od etap za uresničevanje našega stabilizacijskega programa. Izračuni, kako je devalvacija vplivala na proračun Železarne, še niso znani, ker v kratkem pričakujejo dodatnih ukrepov, vendar smo prosili glavnega direktorja mag. inž. Petra KUNCA za kratko izjavo v zvezi z nižanjem tečajne vrednosti dinarja.

Pretiran uvoz reprodukcijskega materiala v obdobju zadnjih deset let stalno pritiska na našo plačilno devizno bilanco. Že leta 1965 smo z veliko trdnje volje in obljub pristopili k odstranitvi te pomanjkljivosti v našem gospodarskem sistemu. Vendar smo v pretečenem obdobju s posameznimi vložki kratkotrajne gospodarske politike kot je npr. liberalizacija uvoza jekla itd. te osnovne zamisli zavrgli in tako je ob koncu lanskega leta naš plačilni devizni deficit narasel

na skoraj 400 milijonov dolarjev.

Izkušnje zadnjih let bi nas morale prepričati, da taka kratkoročna politika, kateri smo vsi podvrženi, zaradi navidezno dobrih rezultatov, ne more ozdraviti našega trajnega deviznega primanjkljaja.

Devalvacija, ki je bila sprejeta v teh dneh, je sama ob sebi za gospodarske organizacije, zlasti za bazično industrijo, ki je tudi odvisna od izvoza, pa ob deficitarnosti ne izvaža — negativen ukrep. Čeprav govorimo o razbremenitvi gospodarstva, do sedaj

te razbremenitve, razen nekaterih manjših, za nas še niso poznane, pa zato pričakujemo, da bomo tekom tedna dobili tudi te ukrepe, tako da bi dokončne izračune opravili šele potem. Osnovne intencije, ki so bile dane že na prehodnih razpravah, pa kažejo, da bo za Železarno naslednje obdobje zelo zahtevno.

Obvestilo članom delovne skupnosti

V današnji številki na 10. strani objavljamo osnutek pravilnika o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni nesposobnosti za delo zaradi bolovanja v ZPSZ — železarne Jesenice, ki je namenjen javni razpravi.

Priporočamo vsem članom delovne skupnosti, da snutek proučijo in sporočijo morebitne pripombe. Budarjamo, da je nujno potrebno, da se osnutek prouči na sestankih delovnih skupin. Pripombe naj se v pisni obliki pošljejo oddelku za socialno zavarovanje — Kadrovske sektor vključno do 1. marca 1971.

Miha Potočnik — sekretar ZP Slovenske železarne

Samoupravljanje in samoupravno dogovarjanje v združenem podjetju Slovenske železarne

Izkušnje našega novoosnovanega združenega podjetja Slovenske železarne pri samoupravljanju in samoupravnem dogovarjanju dokazujejo, da integracija — kolikor je pravilno zastavljena — ne vodi do centralizacije samoupravljanja in s tem do zmanjševanja vpliva delavcev na odločitve. Zato je treba tudi z vidika samoupravljanja podpirati integracije delovnih organizacij. V tem sestavku bo obravnavano delo centralnih organov upravljanja v našem združenem podjetju.

Stanje

Združeno podjetje Slovenske železarne so jeseni leta 1969 osnovali tovarne železarne Jesenice, železarna Ravne in Železarna Štore, ki imajo večstoletno tradicijo proizvodnje in predelave jekla. S tem korakom je sedaj v skupnem podjetju združenih 11.600 delavcev, po obsegu proizvod-

nje v okviru jugoslovanske črne metalurgije pa podjetje zavzema drugo mesto.

Združeno podjetje Slovenske železarne je proizvodna organizacija s sedežem v Ljubljani. Vse tri tovarne v njenem sestavu so samostojne organizacije združenega dela s statusom pravne osebe, ki so glede na obseg samoupravnih pravic nadalje raz-

členjene v delovne enote in obrate. Direkcija v Ljubljani, ki je dejansko formirana šele pol leta in kjer sedaj stalo no dela sedem strokovnih delavcev (po statutu je sistemiziranih 10 delovnih mest), je organizacija združenega dela brez svojstva pravne osebe. Direkcija ima zgolj nalogo uresničevati temeljne cilje združenega podjetja, koordinirati istovrstne strokovne dejavnosti v tovarnah, opravlja posle po naročilu in pooblastilu tovarn ter skrbi za delovanje in izvrševanje sklepov organov upravljanja združenega podjetja.

Od organov upravljanja ima združeno podjetje delavski svet, poslovni odbor in generalnega direktorja. Delavski svet sestavlja ne glede na število zaposlenih v tovarnah enako število predstavnikov — po osem iz vsake tovarne ter en član direkcije. Tudi poslovni odbor je sestavljen na enaki osnovi: po dva člana iz vsake tovarne in generalni direktor. Pri delu samoupravne strukture združenega podjetja je naloga direkcije strokovno pomagati pri uspešnejšem delu organov upravljanja. Glede na tako organizacijo ni mogoče več govoriti o dvotirnosti linije vodenja in upravljanja, temveč se delavci direkcije vključujejo v delo samoupravne strukture združenega podjetja in s tem postajajo njen sestavni del.

Združevanje ne slabi samoupravnih pravic delavcev

Vodilo pri načrtovanju samoupravne strukture v no-

Likvidacija težke proge

Ob stalno navzočem vprašanju pomanjkanja odpadnega železa — vložka za jeklarino — je bilo odločeno, da se izvede fizična likvidacija težke proge. Akcija naj bi se izvršila v čim krajšem času s čim večjim učinkom, to je s pridobitvijo čim večje količine odpadnega železa. Ker pri Železarni, kot v valjarnah nimamo ob pomanjkanju delovne sile na razpolago ljudi, ki bi to delo v rednem času in čimprej opravili, je bila organizirana grupa 13 ljudi pod vodstvom asistenta Javornika I, ki se je pogodbeno zavezala, da od 6. do 20. januarja demontira in odpošlje del osnovnih sredstev težke proge v jeklarino kot odpadno železo v količini tisoč ton.

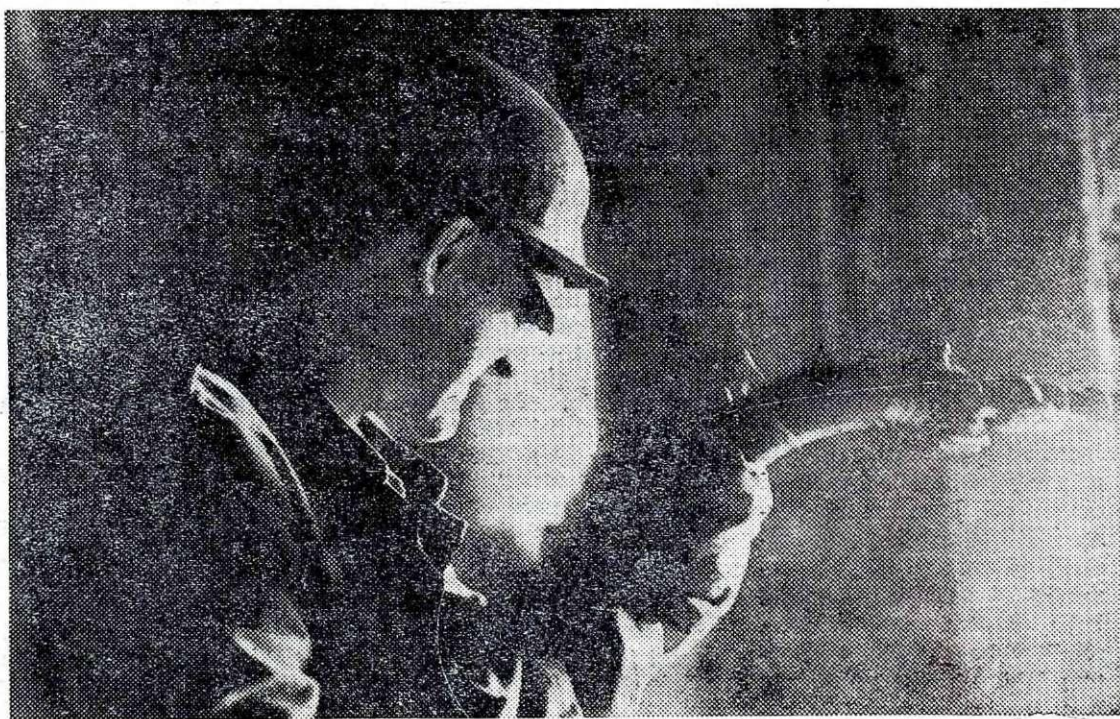
Grupo so sestavljali sami »stari mački«, ki so prej delali več let na težki progi kot valjavci ali vzdrževalci. Le s tako skupino, kateri je bila težka proga natančno poznana, je bilo delo lahko v predvidenem času ter količinsko in sicer 1187 ton, torej 187 ton več, kot je bilo predvideno, izvršeno.

Vse delo je bilo izvršeno po rednem delovnem času, vsak dan v predvidenem roku, ravno tako ob sobotah in nedeljah.

Delo je bilo težavno, umazano in delno izpod dosega žerjava, to je »na roko«. Pri tem je zelo pohvalno, da se

ni pripetila nobena, niti najmanjša nezgoda, kar je zaslug izkušenosti in previdnosti grupe.

Pri pomanjkanju odpadnega železa je posebnost te akcije ta, da so verjetno valjavci, ki so podirali težko progo, isti material, pretopljen v vložek, delno ponovno valjali v finalne proizvode na profilnih progah obrata Javornika I.

Martinariji so v januarju imeli velike težave s pomanjkanjem mazuta in vložka

Samoupravljanje in samoupravno dogovarjanje v združenem podjetju Slovenske železarne

(nadalj. s 1. strani)

vem združenem podjetju je bilo, da združevanje tovarn, ne sme okrniti pravic delavcev. Kljub integraciji ni prišlo do centralizacije samoupravljanja. Le-to v združenem podjetju izhaja povsem iz samoupravnih struktur tovarn. Tovarne samostojno sprejemajo vse odločitve, razen tistih, ki pomenijo načrtovanje in usklajevanje proizvodnje ter drugih skupnih zadev, za katere se tovarne dogovorijo, da jih bodo le skupaj reševale. Pa tudi glede teh vprašanj poteka najprej razprava po tovarnah, šele nato centralni organi upravljanja dokončno odločajo. Drugače tudi ne more biti, saj so vsi organi upravljanja sestavljeni iz delavcev posameznih tovarn. Direkcija obsega le nekaj ljudi, zato je nujno, da pri vsem pripravljalnem delu za centralne odločitve sodelujejo delavci tovarn skupaj z delavci direkcije in se tako resnično prepletajo naporji vseh, preden pride do skupnih odločitev organov upravljanja.

Delavski svet združenega podjetja kot centralno telo vseh tovarn, v svojem delu predvsem usklajuje delo samoupravnih struktur tovarn, pomembno za celotno podjetje. Zaradi take funkcije tudi ni več bistvena natančna opredelitev meje, do kod naj bi bile originarno pristojne odločitve zgolj tovarne in od kod dalje centralni organi podjetja. V statutu združenega podjetja ta meja torej ni ostro postavljena, saj se le z dogovarjanjem in sporazumevanjem med samoupravnimi strukturami tovarn in celotnega podjetja rešujejo določena vprašanja, ki so v interesu vseh. Kolikor bi posamezna tovarna nasprotovala sprejetju skupnega sklepa ali splošnega akta, za katerega ni očitno pristojen le tovarniški ali le centralni organ upravljanja, do sklepa sploh ne bi prišlo. Pa tudi sicer bi posamezna tovarna dejansko lahko preprečila sprejetje po njenem mnenju zanj škodljivega sklepa prek svojih predstavnikov v organih združenega podjetja, čeprav bi formalno ostali dve tovarni lahko izglasovali tak sklep.

Če razdelimo postopek sprejemanja samoupravnih odločitev v več faz, potem lahko ugotovimo, da tako v fazi iniciative, nadalje kreiranja odločitve in samega odločanja res sodelujejo delavci vseh tovarn, da se tu prepletajo pogledi vseh samoupravnih struktur tovarn. Pri tem je zelo pomemben vpliv družbenopolitičnih organizacij združenega podjetja, predvsem sindikalne organizacije, ki je v podjetju zelo aktivna.

Splošni akti združenega podjetja

Zavedamo se, da je na nivoju celotnega združenega podjetja potrebno pravno urediti določena vprašanja, ki so bila doslej po posameznih tovarnah oz. organizacijah združenega dela različno urejena in bi v enotnem podjetju sedaj povzročala upravičeno negotovost delovnih kolektivov. Na nivoju celotnega združenega podjetja so to najširše povedano vprašanja, ki zadevajo enotnost položaja delavca v ZP, oz. konkretneje razna denarna nadomestila in povračila, deloma delovna razmerja, odgovornost, delitev dohodka in osebnih dohodkov, strokovno izobraževanje in podobno. Poleg teh področij so seveda potrebni še nekateri predvsem organizacijski akti, kot poslovnik organov upravljanja ali pravilnik o skupnih skladih ZP. Prvi koraki v tej smeri so bili že storjeni. Predvsem moramo posebej omeniti izredno pomembni srednjeročni razvojni načrt od leta 1971—1975, ki ga je naše podjetje že sprejelo kot prvo med industrijskimi panogami v Sloveniji. Kljub različnim zneskom in deležem investiranja posameznih tovarn se je prav pri sprejemu tega akta pokazala dejanska enotnost stališč posameznih tovarn v interesu razvoja celotnega združenega podjetja. Usklajenih in sprejetih je bilo tudi že več drugih splošnih aktov. Prav sedaj je pripravljen osnutek pravilnika o delovnih razmerjih, ki bo enotno uredil tudi orgovornost. S tem postajajo pravilniki in drugi splošni akti na nivoju združenega podjetja najbolj živo in zgovorno spričevalo nastajanja, utrjevanja in razvoja delavskega samoupravljanja.

Splošni akti, ki so že ali še bodo sprejeti za celotno združeno podjetje, so in bodo v večjem delu okvirni, le deloma podrobni. S tako zasnovo bodo lahko upoštevane nekatere specifičnosti tovarn, po drugi strani pa bodo taki splošni akti predstavljali zadostno trdno osnovo poenotenja ureditve določenih področij. V vseh teh skupnih aktih je predvsem potrebno pazljivo pretehtati dosedanje ureditve in prakso njenega izvajanja ter v skupnem splošnem aktu poiskati najboljše rešitve posameznih tovarn, ki bi nato veljale za vse tri združene železarne. Ob tako zastavljeni ureditvi lahko posamezne železarne le pridobijo. Taka enotna samoupravna ureditev bo s takim konceptom lahko tvorno prispevala k zbližanju, enotnosti in povezanosti ter odpravljanju

večjih razlik danes združenih slovenskih železarn.

V čim večji meri nam bo uspelo v praksi zagotoviti široko razpravo in tvorno sodelovanje vseh delavcev in pristojnih organizmov, v tem večji meri bo tako izoblikovan splošni akt postal resnično samoupraven in upoštevan ne le zaradi svoje pravne prisile, temveč zaradi najširšega dogovora zainteresiranih delavcev. Ne le samoupravno ime akta, temveč še le samoupraven postopek bo dal takim aktom resnični demokratični pomen. Odločitev, čeprav sprejeta na vrhu, ni zaradi tega centralistična, temveč je še vedno in toliko samoupravna, kolikor je bil pri tem samoupraven postopek njenega nastajanja in sprejemanja. Samoupravljanje v svojem bistvu pomeni obliko odločanja in ne njegove vsebine, kar čisto in mnogim ni jasno.

Ker splošni akti ne bodo podrobni, temveč predvsem okvirni, bo tudi s tem očuvana vrhovnost tovarn glede vseh tistih pogojev dela in drugih specifičnosti, ki so v naravi stvari pogojene različno v posameznih tovarnah.

Kolikor se kdaj pojavljajo nepravilnosti ali slabosti pri delu samoupravne strukture na vrhu, so te največkrat posledica nedograjnosti in slabosti samoupravnega sistema v tovarnah samih in ne v delu centralnih samoupravnih organov. Postopek sprejemanja centralnih odločitev izhaja — od začetka pripravljajo do razpravljanja o najboljših možnostih in predlaganja končnega sklepa — iz samoupravljanja v tovarnah. Postopek se odvija tam in je tudi odločanje v centralnih organih kot zadnja faza le usklajevanje odločitev posameznih ožjih samoupravnih struktur.

Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori

Razen sprejemanja osrednjih splošnih aktov se v nadaljnjem delu odpirajo tudi druge možnosti samoupravnega delovanja — samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje. Tu gre — za razliko od poslovnega dogovarjanja — za pravne instrumente ustavnopravnega značaja, katerih predmet so lahko izključno le tisti odnosi, katerih urejanje spada v samoupravno sfero delovnih organizacij. Razlika med samoupravnimi in družbenimi dogovori je v interesih, ki narekujejo dogovarjanje, torej ali ožji interes ali pa širši družbeni interes. Razlika je torej

v glavnem v strankah, ki sklepajo take dogovore. Pri družbenih dogovorih so stranke družbeno-politične skupnosti, sindikati in zbornice, pri samoupravnih sporazumih predvsem delovne organizacije.

Zaenkrat na nivoju združenega podjetja še nismo uporabili možnosti družbenega dogovarjanja, ki se kot nova odpira na področju samoupravljanja. Več konkretnih »družbenih« dogovorov, ki pa imajo značaj samoupravnega sporazuma, pa so v zadnjem času sklenile naše posamezne tovarne z občinami.

V našem podjetju je potreba po usklajevanju pomembnih skupnih področij prinesla deloma specifično obliko samoupravnega sporazumevanja znotraj podjetja med samimi tovarnami. Določena področja je namreč možno sporazumno uskladiti enako oziroma podobno za vse tovarne brez vnaprejšnjega osrednjega akta. Na ta način smo že uskladili na skupnem sestanku vseh tovarn in direkcije pravilnik o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni nesposobnosti za delo zaradi bolovanja. Kolikor bo najvišji organ upravljanja posamezne tovarne sprejel pravilnik v nekoliko drugačnem besedilu od dogovorjenega na skupnem sestanku, bo to le zaradi nekaterih specifičnosti, ki se pojavljajo samo pri eni od tovarn in niso skupne vsem. Tudi za nadaljnje reševanje morda spornih vprašanj s tega področja je dogovorjeno skupno obravnavanje in predlaganje enotnih rešitev posameznim delovnim skupnostim tovarn. Pravilniki bodo enotno sprejeti le tedaj, če bodo res skrbno pripravljeni in zadosti argumentirani. Taka pot torej nalaga še večje dolžnosti in skrbnost sestavljalcem skupnega predloga, če želimo, da bo le-ta sprejet v podobnem besedilu v vseh tovarnah.

Tak proces poenotenja skupnih področij na nivoju združenega podjetja odpira najširše možnosti soodločanja neposrednih proizvajalcev in bo lahko privedel samoupravljanje na višjo raven.

Samoupravljanje v okviru združenja jugoslovanskih železarn

Združenje jugoslovanskih železarn predstavlja danes tako strokovno kot tudi samoupravno organizacijo, v kateri se združujejo interesi in pogledi vseh delovnih organizacij črne metalurgije v Jugoslaviji. Vendar v združenju prihaja do izraza premajhna

samoupravna prisotnost samoupravljalcev. Ne zato, ker ne bi delovne skupnosti zapale svojim predstavnikom kot članom izvršnega odbora ali upravnega odbora, temveč bolj iz gledišča, da se materija, o kateri se odloča, predhodno premalo obdela s samoupravnimi strukturami v tovarnah oziroma združenem podjetju. Ponovno bi tu poudaril, da so sestavni del samoupravnih struktur tudi odgovorni strokovni delavci posameznih področij. Če bo v prihodnje dobilo združenje podporo samoupravnih struktur vseh članic, bo lažje uveljavljalo naše skupne interese nazven in tudi navznotraj v naši panogi.

S prenosom pristojnosti federacije na republike se odpira tudi tu nov problem, in sicer v kakšni meri zadržati pristojnosti združenja ob novih pristojnostih republik, ki bodo kmalu v večji meri samostojno nastopale na področju gospodarstva. Vsekakor bi morali uskladiti delo v našem združenju z najnovejšimi spremembami jugoslovanskega gospodarskega in političnega življenja.

Zakonsko je treba bolj spodbuditi integracije

Glede na naše izkušnje v samoupravljanju združenega podjetja bi bilo za naprej potrebno tudi s predpisi spodbuditi integracije v najširšem smislu. Danes na primer ni mogoče ustanoviti obrata v sestavu dveh ali več ločenih delovnih organizacij, čeprav bi bila to najprimernejša oblika povezovanja skupnih interesov na določenem področju. Ne bi se smeli zadovoljiti le z nekaj možnostmi združevanja in se teh togo držati, temveč bi morali vzpostaviti sistem povezovanja in prepletanja sredstev in ljudi, v katerem bi tako delovne organizacije na področju proizvodnje reproduktivskega materiala, ki so danes zapostavljene, kot tudi delovne organizacije predelovalne industrije ter vse druge zainteresirane organizacije usmerile svoje interese v skupne naložbe in bile vse neposredno zainteresirane za uspeh naložb in donosnost gospodarske dejavnosti. Prelivanje sredstev bo omogočilo izenačenje pogojev gospodarjenja med proizvajalci in potrošniki proizvodov črne metalurgije.

(Razprava na I. konferenci samoupravljalcev črne metalurgije Jugoslavije 22. in 23. januarja v Beogradu.)

Učenci kovinarskih šol so tekmovali

V sredo, 20. t. m. je bil v zgornjih prostorih Kazine slovesen zaključek tekmovanja učencev prvega letnika poklicnih kovinarskih šol Gorenjske v ročni obdelavi kovin. Slovesnosti so se udeležili direktor kadrovskega sektorja dipl. politol. Tomaž Ertl, ki je zastopal pokrovitelja tekmovanja železarno Jesenice, direktor Zavoda za šolstvo SRS org. enota Kranj Ferdo Bem, ravnatelj poklicnih kovinarskih šol, ki so se udeležile tekmovanja ter drugi gostje.

Tekmovanje učencev poklicnih kovinarskih šol je vsako leto in je bilo ustanovljeno na pobudo šol samih z namenom, da se poveča zanimanje med mladino za kovinarske poklice, da spodbuja učence k boljšemu delu in učenju, da učenci pokažejo, kaj so se v šestih mesecih učenja naučili, da si učitelji in učenci izmenjajo delovne izkušnje ter ustvarijo dobre pogoje za sodelovanje med šolami omenjene stroke.

Organizator tekmovanja je vsako leto druga šola, ki nosi tudi vse stroške tekmovanja. Letos je bila organizacija tekmovanja zaupana poklicni industrijski šoli na Jesenicah. Učenci tekmujejo v praktičnem in teoretičnem znanju, skupni seštevek točk pa da končno uvrstitev med posamezniki in ekipno. Tekmovanja so se udeležile PŠ Jesenice, PŠ Radovljica, PŠ Iskra Kranj, PŠ Kranj, PŠ Škofja Loka, PŠ Domžale in kot gost PŠ Novo mesto.

Tekmovanje so učenci začeli s praktičnim delom. Izdelati so morali obešalo škripca, ki je bilo zelo zahtevno. Posamezni deli so bili v surovem stanju že izdelani, učenci so morali izdelati posamezne faze dela, v katerih so bile zajete različne oblike ročne obdelave kovin in napravo sestaviti. Nalogo in vso ustrezno dokumentacijo so izdelali učitelji s poklicne šole Litostroj. Tako vodje ekip kot učenci do samega začetka tekmovanja niso vedeli, kakšna bo naloga praktičnega in teoretičnega dela, kar daje tekmovanju še poseben čar in negotovost. Zato je razumljivo, da je bila med tekmovalci začetna nervoza precejšnja, ki pa je kmalu minila, ko so se vsak v svoje delo poglobili.

Po končanem praktičnem delu je bil še teoretični preizkus znanja. Ta je pokazal, da so bili nekateri učenci

dobro, drugi pa slabše pripravljeni. Zato so ta spodbujali nekateri učenci plačali s slabšo uvrstitvijo. Kakorkoli že, učenci so od prvega do zadnjega pokazali, da so se v šestih mesecih učenja precej naučili. Komisija, ki je ocenila izdelane naloge, je ugotovila, da so bili izdelki

Po začetni nervozi, so se učenci zagrizli v svoje delo

res kvalitetni in ni bilo velike razlike med najboljšimi in najslabšimi, vsi izdelki pa so bili tudi uporabni. Tekmovanja se je udeležilo sedem šol z 21 učenci. Doseženi rezultati pa so naslednji: 1. Janez Sušnik, PŠ Domžale, 157 točk, 2. Marjan Rebolj, PŠ Radovljica, 145 točk, 3. NIKO STEVANOVIC, PŠ Jesenice, 142 točk, 4. Miro Kos, PŠ Domžale, 140, 5. Ivan Ščap, PŠ Radovljica, 140, 6. Ivan Ropret, PŠ Iskra Kranj, 138, 7. Ciril RAZINGER, PŠ Jesenice, 135, 8. Stane Židane, PŠ Novo mesto, 131, 9. Janez Nastran, PŠ Škofja Loka, 130, 10. Jože Kovačič, PŠ Novo mesto, 129, 16. Branko KORZE, PŠ Jesenice, 113, itd.

Skupna uvrstitev med ekipami: 1. PŠ Domžale, 2. PŠ Jesenice, 3. PŠ Iskra Kranj.

Skupna uvrstitev med ekipami šol s periodičnim poukom: 1. PŠ Domžale, 2. PŠ Radovljica, 3. PŠ Novo mesto.

Skupna uvrstitev med ekipami šol s celoletnim poukom: 1. Poklicna šola Jesenice, 2. PŠ Iskra Kranj.

Iz rezultatov tekmovanja je razvidno, da so največ znanja pokazali učenci PŠ iz Domžal. Lep uspeh pa so dosegli tudi učenci naše šole, ki so jo zastopali NIKO STEVANOVIC, Ciril RAZINGER in Branko KORZE. Omenim naj še, da so v dosedanjih tekmovanjih dosegli največ

uspehov učenci naše šole, saj so bili že šestkrat prvi. Zato je prav, da zaradi zanimivosti tekmovanja prehajajo pokali iz ene šole v drugo. Pri razglasitvi rezultatov tekmovanja so prejeli šole in učenci diplome in prehodne pokale, vsi pa lepa in vredna praktična darila, ki so jih bili zelo veseli.

Prosti čas so učenci izkoristili za ogled valjarne Bela in tovarne verig v Lescah. Najbolj pa so bili zadovoljni z obiskom hokejske tekme med Jesenicami in Olimpijo. Nekateri so prvič videli močnejše hokejske igre in je bilo to za njih pravo doživetje.

Da smo tekmovanje uspešno izvedli, se moramo zahvaliti kolektivu železarne Jesenice za pokroviteljstvo in finančno pomoč, pomagali pa so nam s praktičnimi darili ali finančnim prispevkom še naslednja podjetja in organizacije: Zavod za zaposlovanje Kranj, občinski sindikalni svet Jesenice, sindikalni odbor železarne Jesenice, občinska konferenca ZMS, Gorenjska kreditna banka Kranj — podružnica Jesenice, ELAN Begunje, Sukno Zapuže, Veriga Lesce, Almira Radovljica, Tovarna čokolade Lesce, Kovinotehna Celje — poslovalnica Jesenice, Železnina Radovljica, Železnina Radovljica — poslovalnica Jesenice, Trgovsko podjetje Murka Jesenice, DZS poslovalnica Jesenice, KO-OP Mostrana, Vno Gorenjka in Kovinar Jesenice.

Radioaktivni izotopi in njihova uporaba

Danes skoraj ni človeka, ki še ni slišal za izotope, toda mogoče je, da marsikdo ne ve kaj pravzaprav je to. Da bi lahko razumeli, kaj so izotopi, je potrebno vsaj malo poznati zgradbo atoma.

Skoraj do konca 19. stoletja je veljalo spoznanje, da je atom najmanjša in nedeljiva osnovna sestavina kemičnih elementov. Toda tedaj so prišli fiziki do spoznanja, da je atom zelo komplicirano sestavljen in njegova struktura še danes ni stoočstotno poznana. Dokazano je, da se atom sestoji v glavnem iz dveh delov: elektronskega plašča in atomskega jedra. Ta plašč sestavljajo elektroni, to so delci z negativnim električnim nabojem, ki stalno krožijo po svojih poteh okoli jedra, podobno kot planeti krožijo okoli sonca. Masa elektrona je zelo majhna v primerjavi z maso atomskega jedra, ki je nosilec skoraj vse mase atoma, približno 99,95 %. Premer atoma je približno desetstokrat večji od premera atomskega jedra (atom cca 10⁻⁸ cm, jedro cca 10⁻¹³ cm). Zanimiva je primerjava nekega ruskega fizika, ki je dejal, da v slučaju, da bi bilo jedro atoma veliko kakor grah, bi znašal premer atoma celih 50 m.

Tudi samo jedro atoma ni celota, ampak je sestavljeno iz večih delcev, izjema je le jedro najlažjega elementa vodika, ki ima v jedru le pozitivno nabit delec proton. Ostali elementi imajo v jedrih poleg protonov še po masi približno enake delce, toda ti so brez električnega naboja in jih imenujemo nevtrone. Za električno ravnotežje atoma je potrebno, da ima atom toliko elektronov kolikor je v jedru protonov. Ker je število protonov in elektronov v atomu elementa vedno enako in označuje to zaporedno število v periodičnem sistemu elementov (Mendeljejev 1834 do 1907) se lahko ugotovi, ko-

liko je v jedru nevtronov, če nam je poznana masa elementa in seveda zaporedna številka v periodičnem sistemu. Število nevtronov pa pri istem elementu lahko variira in se atomska teža (to je število, ki nam pove kolikokrat je en atom težji od ene šestnajstinke atoma kisika) elementa spreminja, ker se kemične lastnosti od števila nevtronov ne spreminjajo, temveč samo večajo atomsko težo.

Elemente, ki imajo iste kemijske lastnosti, toda različno atomsko težo, imenujemo izotope. Na primer helij He ima lahko v jedru poleg dveh protonov en, dva ali tri nevtrone. Vodik H ima lahko poleg protona še en ali dva nevtrona. S simboli to označimo takole:

¹H¹ vodik, ki ima samo proton v jedru
²H¹ vodik, ki ima poleg protona še en nevtron
³H¹ vodik, ki ima poleg protona še dva nevtrona

Vodik ²H¹ in ³H¹ sta izotopa, ker se po kemičnih lastnostih ne razlikujeta od vodika ¹H¹, ampak le po atomski teži. Velik del elementov ima v prirodi že svoje izotope, druge pa lahko dobimo na umeten način.

(Se nadaljuje)
Janez Vehar

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 30. januarja:		
inž. Alojz KALAN, SM jeklarna	360	359
NEDELJA, 31. januarja:		
Anton GROSELJ, valjarna žice	852	790/17
PONEDELJEK, 1. februarja:		
Bogomil HOMOVEC, teh. direktor	302	766
TOREK, 2. februarja:		
inž. Miroslav NOČ, vodstvo vzdrž.	873	754
SREDA, 3. februarja:		
inž. Franc VICAR, vodstvo pred. obr.	743	81572
ČETRTEK, 4. februarja:		
Jože KOSIR, transport	451	84022
PETEK, 5. februarja:		
inž. Leon MESARIČ, hladna valj.	524	590

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih. Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Nagrade za učence ob njihovih praktičnih izdelkih

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Konstituantna seja predsedstva TK ZMS Železarne

Na ponedeljkovi konstituantni seji predsednika TK ZMS Železarne so prisotni člani s pomočjo predsednika ObK ZMS Jesenice prof. Srečka KRČA najprej rešili nepravilnost, ki je nastala na letni volilni konferenci TK ZM. Govora je bilo, da so bile volitve za predsednika TK ZMS Železarne, kjer sta kandidirala dva kandidata, nepravilno izvedene. Stvar je pravzaprav v tem, da člani volilne in verifikacijske komisije oziroma njen predsednik niso objavili števila glasov posameznih kandidatov. Prof. Krč je predlagal da kandidatne liste še enkrat pregleda nadzorni odbor ObK ZM Jesenice, ter ponovno ugotovi pravilnost glasovanja in število glasov. Ti rezultati naj se nato prek občinskih sredstev javnega obveščanja (radio, železar) objavijo, kar naj potrdi veljavnost in pravilnost volitev. Mladi pričakujejo čimprejše ukrepe tako, da bo tudi ta problem rešen.

V nadaljevanju so prisotni člani predsedstva sprejeli odstop dosedanjega sekretarja TK ZMS Železarne Ernesta Zupana, ki pa bo v prihodnje še naprej ostal aktivni član predsedstva. Na prosto mesto sekretarja so nato prisotni člani predsedstva izmed treh kandidatov z večino glasov izvolili dosedanjega predsednika obratnega aktiva ZM martinarne Francija ERJAVCA. Ko je bilo tudi to opravljeno, so prešli na volitve predsednikov in podpredsednikov štirih stalnih komisij pri TK ZM Železarne. Primernih kandidatov je bilo dovolj, tako da so volitve normalno potekale.

Novi predsedniki in podpredsedniki komisij so:

- ideološke komisije: Peter Lukan in Antonija Janša,
- kulturne komisije: Igor Heferle in Ferdo Kikelj,
- športne komisije: Lado Sotlar in Milan Kilar,
- komisije za tehnično in strokovno izpopolnjevanje: Jože Renko in Franci Gogala.

Med naštetimi imeni je nekaj novih, kar pa po mišljenju predsedstva ni bistveno za »biti ali ne biti« komisije. Vsaj začetno delo in izvajanje programov posameznih komisij bo verjetno v glavnem le moralo sloneti še na nekaterih izkušnejših mladincih, ki pa imajo možnost s preudarno politiko kadrovanja, s svetovanjem in sodelovanjem z bazo organizacije ustvariti bolj trden in močnejši aktiv mladine Železarne. Osnovo za svoje delo bodo iskali predvsem v rezultatih letnih sestankov mladih v obratnih aktivih ZM, kar pa je tudi glavni pogoj za uspešnost.

Pred zaključkom konstituantne seje je predsednik ObK ZMS prof. Krč podal še nekaj misli o vsebinskem prispevku mladih železarjev na letni konferenci ObK ZM, predsednik TK ZMS Železarne Miro Ipavec pa je še enkrat poudaril okvirno orientacijo dela komisij ter opozoril še na nekatere vzporedne akcije le-teh.

E. Z.

Prihodnje srečanje mladinske ekipe Železarne z gimnazijci Celja

Mladi železarji, ki so se uvrstili v finalni del tekmovanja »Spoznavajmo svet in domovino«, so na sobotni oddaji v dvoboju z Gornjo Radgono doživeli prvi poraz. Pomagale niso še kar skrbne priprave in iskanje gradiva celo v arhivu Radia Ljubljane in priznati je bilo treba, da so bili gostje boljši in bolje pripravljeni. Lahko se tudi reče, da jim je tokrat tekmovalna sreča obrnila hrbet, saj jim ravno v igri, ki jim je prinesla pot v finale na izločilnem tekmovanju, tokrat ni uspelo osvojiti niti točke. Sicer pa je po toči prepozno zvoniti, zato tekmovalci trdno upajo, da se bodo lahko svojim navijačem oddolžili že na naslednji oddaji v Celju, kjer se bodo z razredom gimnazije Celje pomerili v znanju o Avstriji.

Obenem obveščamo mladince, ki bi želeli potovati z ekipo v Celje, da se lahko prijavijo na tel. 218. Prevoz je brezplačen, za ostalo pa bo moral skrbeti vsak posameznik sam. Število potnikov je omejeno, zato prosimo, da se zainteresirani prijavijo čimprej, najkasneje pa do petka, 5. februarja do vključno 14. ure. Odhod z Jesenic bo v soboto, 6. februarja ob 15. uri izpred železniške postaje.

Ernest

Pred letno konferenco ZMS občine

V torek, 26. januarja je bila v prostorih družbeno političnih organizacij na Plavžu seja predsedstva ObK ZMS Jesenice, na kateri je bil prisoten tudi član predsedstva RK Robert Bobanec, ki se je te seje udeležil s posebnim namenom.

Uvodoma je predsednik ObK ZMS Jesenice prof. Srečko Krč vsem navzočim obrazložil osnutek poteka letne konference ObK ZMS, ki bo 31. januarja s pričetkom ob 9. uri dopoldne. Prisotni na predlog niso imeli bistvenih pripomb, poudariti pa je potrebno, da je tudi zelo primerno sestavljen. Predsednik prof. Krč je omenil tudi ugotovitve nedavnega posveta predsednikov in sekretarjev aktivov ZM v občini ter s tem tudi vsem prisotnim nakazal smeri priprave na omenjeno konferenco.

V drugem delu seje pa je sekretar ObK ZMS Jesenice Zlato Vogrič razložil predloge za novo predsedstvo ObK ZM v prihodnjem obdobju ter opozoril na dodatne predloge. Prisotni so nato predlagali še nekaj novih imen za predsedstvo ter potrdili ponovno kandidaturo sedanjega predsednika in sekretarja ObK ZMS prof. Srečka Krča in Zlatka Vogriča. Slednji je tudi kandidat za RK ZM Slovenije.

V nadaljevanju seje je o vključevanju mladih v koncept vsesplošne ljudske obrambe govoril gost s predsedstva RK ZMS Robert. Najprej je poudaril pomen vključevanja in delovanja mladih v konceptu vsesplošne ljudske obrambe, kar je ob preteklih dogodkih izven meja naše države še toliko bolj aktualno in pomembno. Poudaril je tudi pomen raznih specializiranih organizacij (planinci, taborniki, radioamaterji itd.) pri vzgoji in vključevanju v koncept obrambe naše suverenosti ter potrebo po izboljšanju dosedanjega načina predvojaške vzgoje in vključevanja določenega števila mladih v obstoječe teritorialne enote. Nadaljnja razprava je tudi pokazala, da so dane možnosti za tesnejše sodelovanje med mladimi in pripadniki JLA ter da je tudi več možnosti in načinov spodbujanja zanimanja za priprave na splošni ljudski odpor tudi med šolsko mladino. To pa v manjši meri v jeseniški občini že obstaja v obliki raznih tradicionalnih pohodov in sodelovanja s pripadniki JLA ob nekaterih priložnostih.

Na koncu seje so se prisotni člani predsedstva ObK ZMS Jesenice s članom predsedstva RK še dogovorili o sprejemu določenega števila pitomcev vojne akademije, ki bodo krajši čas bivali v jeseniški občini. Ta sprejem naj bi vseboval srečanje mladih, razne pogovore in morda ogled Železarne.

E. Z.

Največ težav še vedno z matematiko in jeziki

Na poklicni in tehniški šoli smo končali prvo polletje. Učenci in učitelji so odšli na zaslužen počitek. Učni uspehi, ki so jih učenci dosegli pa niso najboljši, predvsem ne učencev tehniške šole, zato bodo morali učenci takoj po počitnicah začeti z intenzivnim delom in učenjem.

Na tehniški šoli je vpisanih 165 učencev, na metalurškem oddelku 64 in na strojnem 102 učenca, od tega je bilo pozitivno ocenjenih 80 učencev ali 48,5 %, negativno 83 učencev ali 50,2 %, dva učenca pa sta bila neocenjena. Od nižjih letnikov so najslabši učni uspeh dosegli učenci 1. in 2. letnika metalurškega oddelka in 2. letnika strojnega oddelka, od višjih letnikov pa učenci 3. letnika metalurškega in 4. letnika strojnega oddelka. Predvsem preseneča slab učni uspeh učencev 4. letnika strojnega oddelka,

kjer je pozitivno ocenjenih le 40 % učencev. Redovalna konferenca je ugotovila, da je edini vzrok slabega uspeha neresnost in nediscipliniranost pri pouku. Takšna ugotovitev konference učencem gotovo ne more biti v ponos, saj so tik pred zaključkom šolanja in novim korakom v življenje. Najboljši učni uspeh so izmed nižjih letnikov dosegli učenci 1. letnika strojnega oddelka, kjer je bilo pozitivno ocenjenih 62,9 % učencev in izmed višjih letnikov 4. letnik metalurškega oddelka, kjer je pozitivno ocenjenih

77 % učencev. Učenje jemljejo skoraj vsi zelo resno, pri pouku so disciplinirani in prizadevni zato tudi uspeh ni izostal.

Največ težav dela učencem matematika, slovenščina in angleščina, pri strokovnih predmetih pa so nezadostne ocene več ali manj enakomerno raztresene. O vzrokih slabega učnega uspeha je bilo že precej napisanega in so več ali manj znani. Učni uspeh smo poizkušali izboljšati z dodatnim poukom t. j. da bi boljši pomagali slabšim. Vendar ta oblika dodatnega dela ne more in ne more normalno steči. Predvsem ne zato, ker se sami učenci za takšno obliko dodatnega pouka ne zanimajo dovolj. Običajno so tisti, ki naj bi učili prišli k pouku, ostali pa ne, zato so še ti izgubili veselje, da bi jim pomagali. Nujno pa je, da na tem področju delo izboljšamo, zato bo potrebno tudi večje sodelovanje učiteljev, ki bodo organizirali in usmerjali dodatno delo s slabimi učenci. Ne smemo pa pozabiti na individualno in skupinsko delo z učenci predvsem v razredih, kjer je število učencev manjše.

Učni uspeh učencev večernega pouka tehniške srednje šole je zadovoljiv in je bilo pozitivno ocenjenih 57 % učencev. Je pa še vedno problem obiskovanja pouka, ker ga nekateri učenci ne obiskujejo redno. Zato je učiteljski zbor sklenil, da morajo učenci doseči najmanj 70 % obiska pouka. Kdor tega ne bo dosegel, bo moral ob koncu šolskega leta opravljati izpite in to na lastne stroške.

Na poklicni šoli je vpisanih 230 učencev, pozitivno je bilo ocenjenih 155 učencev ali 67,4 %, negativno pa 75 učencev ali 32,6 %. Učni uspeh učencev poklicne šole je po oceni redovalne konference dober. Najslabši učni uspeh izmed nižjih letnikov so dosegli učenci 1. e razreda elektrotehnike in 2. b razreda kovinarjev. V 1. e razredu se pozna, ker smo sprejeli učence brez sprejemnega izpita, je pa obseg znanj iz področja elektrotehnike večji in težji. Zato bomo morali v bodoče ponovno uvesti za sprejem sprejemne izpite. Stanje pa se bo gotovo ob skupnem prizadevanju učencev in učiteljev izboljšalo. Razveseljivo je, da so učenci hladnovaljavci in žičarji dosegli zelo dober učni uspeh. Tako je bilo v 1. c razredu pozitivno ocenjenih 82,6 % učencev, v 1. d pa 80 % učencev. Znano je, da smo te učence vpisali za omenjene poklice z nepopolno osnovno šolo. V novi sredini so se zelo dobro znašli in pričakujemo od njih še večjih uspehov. Od višjih letnikov so najboljši učni uspeh dosegli učenci 3. d razreda talilcev, kjer so bili vsi pozitivno ocenjeni, nato sledijo učenci 3. b, 3. a in 3. c razreda. Če te učence primerjamo z učenci zaključnega letnika tehniške strojne šole lahko ugotovimo, da imajo ti boljše delovne navade, zato je tudi njihov uspeh boljši.

Samoupravni organi v preteklem tednu

24. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje Ludvik Kežar je sklical 24. seja odbora v sredo, 20. januarja 1971 in je sejo namenil obravnavi nagrajevanja v 1971. letu. Na seji je bilo treba izoblikovati stališča odbora do tega vprašanja in jih posredovati na sejo, ki jo bo predsednik sklical z direktorji sektorjev in šefi delovnih enot. Ker bomo ta stališča še večkrat obravnavali, tudi na seji delavskega sveta Železarn je našim bralcem posredujemo v celoti:

1. Kategorizacija delovnih mest v Železarni bo tudi v bodoče primerna osnova za nagrajevanje. Zaradi sprememb v minulem obdobju je treba obstoječo kategorizacijo delovnih mest pregledati in jo obnavljati le, če se spremenijo pogoji in zahtevnost dela. Pridne delavce, delavce z daljšim delovnim stažem, deficitarna delovna mesta in podobno je zato treba reševati z drugimi oblikami stimulacij.

2. Odbor smatra, da morajo ostati ceniki tudi v bodoče kot osnovno merilo za oblikovanje mase osebnega dohodka. Ceniki, s katerimi bi startali v 1971. leto z določenimi in potrebnimi popravki v začetku, morajo veljati skozi vse leto. Zaradi objektivnih pogojev proizvodnje se lahko mesečno popravi oblikovana masa brez spremembe cenika in je zato treba določiti spodnjo in zgornjo mejo ter kriterije za ocenjevanje objektivnih pogojev.

3. Glede norm odbor meni, da so instrumenti notranje delitve. Za delavce na delovnih mestih, na katerih so določene tehnične norme pa je treba poiskati dodatno stimulacijo (dvojna obračunska postavka), ker s tehnično normo prevzemajo večje tveganje.

4. Tudi glede premij odbor meni, da bi lahko teklo naprej v takšni obliki, kot so sedaj in se tudi v bodoče uveljavljale po sedanjih kriterijih. Število premijskih upravičencev pa mora biti omejeno izključno na tiste delavce, ki neposredno vplivajo na boljši rezultat dela.

5. Odbor za dohodek je mnenja, da se v našem sistemu nagrajevanja lahko uvajajo različne oblike stimulacije za vse tiste kategorije delavcev, ki na svojih delovnih mestih lahko vplivajo in pripomorejo k boljšim rezultatom tovarne.

6. Odbor smatra, da je treba rešiti tudi vprašanje ustanovitve rezerv osebnega dohodka s tem, da z rezervno na nivoju tovarne razpolaga odbor za dohodek in nagrajevanje, ki jo uporablja za reševanje izjemnih primerov, nastalih v katerem koli obratu.

Z rezervami, ki nastajajo v obratih in prehajajo v rezervo delovne enote pa razpolaga

gajo komisija za nagrajevanje pri svetih delovnih enot in jih uporabljajo za izravnavanje odstopanj v okviru delovne enote. Služba sektorja za ekonomiko je dolžna predložiti odboru v potrditev tehniko oblikovanja prej naštetih rezerv.

7. Odbor smatra, da je treba z organizacijskim predpisom določiti postopek predlaganja in reševanja tekoče problematike nagrajevanja.

8. V zvezi z reševanjem nagrajevanja deficitarnih delovnih mest je odbor mnenja, da mora kadrovske sektor pripraviti analizo zasedbe delovnih mest in ugotoviti, katera delovna mesta so trenutno deficitarna. Ugotavlja-

nje deficitarnosti delovnih mest mora biti stalna oblika dela v kadrovskem sektorju.

9. Glede nagrajevanja neposrednih organizatorjev dela: delovodij, asistentov in obratovodij odbor predlaga:

— nagrajevanje delovodij in asistentov naj bo vezano na nivo in uspeh obrata, ne pa na poprečno norme,

— nagrajevanje prvih asistentov in obratovodij pa je treba vezati na realizacijo tovarne in z določenim procentom tudi na uspeh obrata.

V nadaljevanju seje so nato rešili samo vprašanje dodatnega izplačila ob akontaciji obratu žičarna in so predlog, katerega je delovna skupnost žičarne že sprejela na svojem sestanku, v celoti potrdili in odobrili. Obravnavali so tudi vlogo transporta glede kritja stroškov za izpite, ki so po zakonu določeni in obvezni ter nagrajevanja deficitarnih delovnih mest. Po teh vprašanjih transporta niso sklepali, ker so zahtevali še dodatna tolmačenja kadrovskega sektorja.

19. seja odbora za splošne zadeve

Predsednik odbora za splošne zadeve Zdravko Črv je sklical 19. seja v petek, dne 22. januarja 1971 in predlagal za dnevni red pregled sklepov, obravnavo poročil o izvršenih službenih potovanjih v inozemstvo, odobritev nadaljnjih službenih potovanj v inozemstvo in reševanje tekočih zadev ter prošnji.

Sklepi prejšnje seje so bili izvršeni in na izvajanje ni bilo pripomb. Tudi na poročila o izvršenih službenih potovanjih v zamejstvo ni bilo pripomb, ker so menili, da so bila vsa odobrena potovanja uspešno izvršena oziroma, da so zadovoljila namenu. Obravnavali so tudi poročilo direktorja TKR o službenih potovanjih njihovega sektorja v II. polletju minulega leta predvsem v tem smislu, koliko se rezultati službenih potovanj v Železarni praktično uporabljajo. Ker so takšna poročila dolžni dostaviti odboru tudi ostali direktorji sektorjev, so naročili, da poročila pripravijo do naslednje seje.

Vsa predlagana potovanja v zamejstvo so odobrili, namenjena pa so bila predvsem nabavi vložka in ogledu tehničnih naprav za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov.

V nadaljevanju seje so obravnavali predlog oddelka za organizacijo dela in so na podlagi tega odobrili spremembo normativov v administraciji valjarne 1300 in sicer v oddelku toplotne obdelave. Odobrili so tudi priključitev valjarne profilov na Javorniku k valjarni žice na Beli, del tega obrata in del valjarne 1300 pa k adjustaži Štekel valjarne na Beli. S priključitvijo valjarne profilov k valjarni žice na Beli, ki bo

veljala od 1. februarja 1971, se spremeni tudi normativ v valjarni profilov, kar so tudi odobrili.

Nato so obravnavali še osnutek pravilnika o organizaciji in delu poklicne gasilske in reševalne čete Železarn, glede na spremembe, ki so v četi nastale, vendar so rešitev odložili, ker je pred kratkim izšel nov republiški zakon o požarni varnosti, ta pravilnik pa s tem zakonom še ni usklajen.

Ob koncu seje so rešili še nekaj prošnji, večino tistih za denarno pomoč so zavrnil, sindikalnemu odboru martinarne pa so odobrili 1500 din za delno kritje stroškov, ki so jih imeli zaradi spremstva pokojnega sodelavca Čataka, ki se je v martinarni smrtno ponesrečil in so ga pokopali v domačem kraju.

10. seja sveta delovne enote valjarn Javornik

Ob zaključku lanskega leta, dne 29. decembra, je predsednik sveta delovne enote Valodi Stojan sklical 10. redno sejo sveta. Seje so se poleg članov sveta udeležili tudi direktor proizvodnje dipl. inž. Avgust Karba, šef delovne enote valjarn Ciril Odlasek, iz sektorja za ekonomiko Stanko Malej in obratovodja Zdravko Črv.

O izvrševanju sklepov iz prejšnje seje je poročal šef DE Ciril Odlasek in ugotovil, da se sistematizacija delovnih mest na Javorniku I izvaja, medtem ko je na Javorniku II že izvedena. Glede korektur cenikov pa so dobili odgovor iz sektorja za ekonomiko, da bo to opravljeno za vso Železarno v mesecu januarju. Pregledali so tudi možnost za prevajanje 120 kvadrata gredic, vendar je vprašanje, če je ob predvideni ukinitvi proge ekonomska preureditev in poizkus na I. mizi.

Predno so prešli na analizo proizvodnih rezultatov za preteklo leto, je Stanko Malej iz sektorja za ekonomiko podal nekaj misli o gibanju osebnih dohodkov v podjetju v lanskem letu in o korekturah, ki se pripravljajo za letošnje leto, o čemer pa bodo vsi obrati obveščeni.

Poročilo o proizvodnih rezultatih za leto 1970 je imel šef delovne enote Ciril Odlasek. Poudaril je, da so bile kljub prenehanju proizvodnje na težki progi (8. 9. 1970), ukinitvi ene izmene na lahkih progah in prenehanju proizvodnje v valjarni 1300 (16. 10. 1970) predvidene naloge izvršene, v nekaterih primerih celo presežene, razen v jeklovleku, kjer proizvodni načrt zaradi zakasnitve obratovanja Schumag stroja in tanjših dimenzij proizvodni načrt ni bil realiziran.

V razpravi je bilo rečeno, da se delavci zanimajo za delo obratov, ker postavljajo vrsto vprašanj v zvezi s planom, vložkom, remontu in podobno. Postavljeno je bilo tudi vprašanje o remontnih delih, ki jih opravlja Vatrostalna. Zanimalo jih je, z ozirom na včasih slabo izvršena dela, kdo z njimi sklepa pogodbe in nadzira kvaliteto izvršenih del, oziroma kdo sploh odgovarja za kvaliteto. Dipl. inž. Bartelj je pripomnil, da bi morala biti skrb tehničnih služb za kontrolo kvalitete opravljanja dela na remontih, drugo vprašanje pa je slaba kvaliteta opeke in prosti dnevi delavcev Va-

trostalne, zaradi česar se včasih remont zavleče. V razpravi je bila izrečena tudi pripomba, da sta v valjarni 2400 že pol leta dva pogonska motorja v zastoju in da delajo samo z enim motorjem. Pri delu jih to zelo moti in se stalno bojijo, kdaj bo odpovedal še velik motor in bo prišlo do zastoja. Zadoščili so šefa DE, da poskrbi za njihovo usposobitev.

V nadaljevanju seje je šef DE Ciril Odlasek v kratkih obrisih predstavil srednjeročni razvojni načrt podjetja. V zvezi s tem so bila postavljena nekatera vprašanja, predvsem v zvezi z novogradnjo hladne valjarne, na katero je odgovarjal direktor proizvodnje dipl. inž. Karba. Sicer pa se z orientacijo Železarn, razložene v srednjeročnem načrtu, strinjajo.

Na seji je proizvodne naloge valjarn Javornik za leto 1971 obrazložil Ciril Odlasek. Skupni plan javorniških valjarn je 139.000 ton (valjarna profilov 13.600 ton za pol leta, valjarna 2400 105.000 ton in jeklovlek 20.400 ton). V razpravi je bilo sicer rečeno, da realizacija proizvodnega načrta precej zavisi od danih pogojev, vendar je bilo poudarjeno, da bo potrebno prizadevanje vseh, da se premostijo morebitne težave in plan realizira.

Govorili so tudi o adjustaži Javornika II, ki je bila v prehodnem obdobju obrat zase, v bodoče pa naj bi organizacijsko pripadala valjarni Bela, kot podaljšek Štekel valjarne in linije rezanja. Prav tako se tudi lužnica in pocinkovalnica, ki delata le usluge, priključita k adjustaži Štekel valjarne. Pri tem gre le za organizacijske spremembe, ki bodo zaradi večje tehnološke dinamike v manjšem obsegu prisotne tudi med letom. Ta reorganizacija pa zahteva tudi nekatere spremembe v članstvu sveta DE.

Po poročilu predsednikov posameznih komisij o njihovem delu, je šef DE spregovoril še o delu delovnih skupin. Medtem, ko so vodje delovnih skupin v obratih Javornik I in Javornik II dobro delali in tekoče informirale ter kontaktirale z delavci, skupine v jeklovleku in valjarni 2400 niso zaživele. Šef je predlagal tudi sklep, da tudi v teh dveh obratih delovne skupine začno redno delovati, sicer naj se ustrezno ukrepa, kar je svet DE tudi potrdil.

JAPONSKA — Ladje, zgrajene v japonskih ladjedelnicah in namenjene za prevoz železove rude, postajajo iz leta v leto večje. Iz spodnje tabele je razvidno, kako je naraščala njihova nosilnost od leta 1957 naprej.

leto	poprečna nosilnost ton
1957	20.000
1962	50.000
1967	100.000
1970	150.000
1972	250.000

Sestanki delovnih skupin

28. 12. 1970 — DELOVNE SKUPINE PLAVŽA — Prisotnih je bilo 50 delavcev, obratovodja, inž. Gričar, predsednik sindikata tovariš Brgant, direktor kadrovskega sektorja dipl. polit. Tomaž Ertl, inž. Tone Varl, Srečko Mlinarič, Stanko Malej, dipl. inž. Čop in kadrovnik Polde Lomovšek.

Zelo obširno so obravnavali kategorizacijo delovnih mest. Večina govornikov je bila mnenja, da posamezna delovna mesta niso pravilno ocenjena, z oziroma na same pogoje ali pa ob primerjavi s sorodnimi delovnimi mesti. Na vprašanja delavcev so ustrezna pojasnila posredovali: obratovodja tovariš Globočnik, inž. Gričar, inž. Čop, Stanko Malej in tovariš Ertl. Srečko Mlinarič, predsednik TO OO sindikata Železarne je ob koncu sestanka povedal, da ima vsakdo možnost da sodeluje v organizacijah. Iz objavljenih prispevkov v Železarni pa je razvidno, da je sindikalna organizacija prisotna na sestankih in sejah delovnih skupin in se bori za ustrezen položaj delavcev. Direktor kadrovskega sektorja tovariš Ertl je v zaključni besedi še dodal, da niso imeli pravičarji, ki so se pritožili in niso upoštevali obratovodstva, kajti vodjem obrata je treba zaupati, saj se na vse načine borijo za boljši standard kolektiva.

13. 1. 1971 — PLAVŽ — VOGA — AGLOMERACIJA — K realizaciji proizvodnega načrta za december niso imeli pripomb. Nato je vodja delovne skupine obrazložil vzroke za prekinitev dovozov po železnici v Železarno. Delavci so bili mnenja, da se takšnih problemov ne more reševati na tako enostranski način. Zimski meseci so zelo kritični, za to je treba posvetiti še več pozornosti kvalitetnemu delu v rudarni in aglomeraciji.

14. 1. 1971 — PLAVŽ — VELIKAJNA — KAMNOLOM MEŽAKLJA — Strelni mojster Vidmar je ponovno opozoril delavce, posebno novospregate, naj spoštujejo signale in glede zaklonskih predmiranj. So zaskrbljeni zaradi položaja in proizvodnje v prihodnje. Seznanjeni so bili tudi s tem, da plavžarji ne dosegajo dobre proizvodnje, zlasti pa so problemi na plavžu št. 1. Vodja delovne skupine tovariš Velikajna je obravnaval posamezne probleme nediscipline, obenem pa poudaril kolikšen pomen ima medsebojna pomoč zaposlenih na različnih delovnih mestih. Prisotni so naročili vodji delovne skupine, da posreduje zaradi delovne dobe s povečanjem, za tiste delavce, ki so v kamnolomu upravičeni do takega benificirane staža.

14. 1. 1971 — JAVORNIK — ZUPAN — ADJUSTAŽA — K zapisniku prejšnjega sestanka niso imeli pripomb. To velja tudi za posredovano informacijo obratovodstva in dosežene rezultate. Delovna skupina je bila informirana glede koriščenja letnih dopustov, tovariš Burnik pa je skladno s sklepom prejšnjega sestanka govoril o osnutku pravilnika o odgovornosti na delu. Delovna skupina tudi k dodatnemu pojasnilu ni imela bistvenih pripomb. Vodja delovne skupine je odgovoril na vsa postavljena vprašanja.

15. 1. 1971 — VALJARNA 2400 — MIRTIC — ODPRAVA IZDELKOV — Vodja delovne skupine je govoril o izpolnjevanju proizvodnega načrta za preteklo leto, ki je bil po količini izpolnjen s 102 % in po vrednosti s 105 %. Probleme so imeli zaradi pomanjkanja delovne sile. Letošnji plan je večji, če pa bodo imeli na razpolago vložek in delavce bodo plan dosegli. Dana so bila tudi navodila glede izpolnjevanja nakladalnih in dobavnih listov

z ozirom na strojno obdelavo podatkov prek IBM oddelka. Treba bo izboljšati disciplino, zlasti na začetku in ob koncu dne. Ker bo treba delati tudi ob sobotah, člani delovne skupine predlagajo, naj bi razveljavili odločbo, oziroma sklep, da je treba plačani dopust koristiti tudi ob prostih sobotah. Normativ delovnih mest je treba izpopolniti s sposobnimi delavci, ki imajo možnost za napredovanje.

15. 1. 1971 — MARTINARNA — LEKSE — LIVNA JAMA — Prisotnih je bilo 23 delavcev. Imajo precejšnje težave glede dovažanja vozov iz valjarne Bela. To jih ovira pri proizvodnji, da ne morejo dela opraviti kvalitetno. Z disciplino niso zadovoljni in upajo da bodo v prihodnje odpravili pomanjkljivosti. Težave imajo tudi zaradi varnega dela, toda le zaradi prometa. Banj za žlindro ne odvažajo pravočasno, zato jih obračajo v obratu sami, kar pa je nevarno. Zaradi tega tudi ne morejo očistiti prostora in je zato delo oteženo in nevarno. Vse tiste, ki so zato odgovorni prosijo, da to uredijo.

15. 1. 1971 — VALJARNA BELA — LOGAR — OBLIKOVALNICA PROFILOV — Vodja oddelka tovariš Komljanec je prisotne obširno seznanil z doseženimi rezultati v decembru in s planom za januar. Predvideno je, da bodo v oblikovalnici profilov in na krožnih škarjah uvedli štiriizmensko obratovanje, dokler ne bodo dobili novega oblikovalnega stroja in krožnih škarij. Člani skupine se s štiriizmenskim obratovanjem niso strinjali. Če bi bili stroji v redu vzdrževani in orodje v ustreznem stanju bi lahko plan izpolnili tudi ob triizmenskem obratovanju 5 + 2. Sprejet je bil sklep, da ostanejo pri triizmenskem obratovanju, v kolikor pa plan ne bo dosežen bodo uvedli obratovanje na štiri izmene. Ob koncu sestanka je vodja oddelka govoril še o stanju Železarne in problemih, ki so nastali zaradi prevozov po železnici. Posredoval je še informacijo, da je k njim priključen ostanek valjarne 1300. Delavce je opozoril še na uporabo zaščitnih sredstev, ter na red in čistočo na delovnih mestih.

64. seja odbora za plan in finance

V petek, 22. januarja 1971 je predsednik odbora za plan in finance Anton Komljanec sklical 64. sejo odbora, na kateri je za dnevni red predlagal:

- pregled sklepov zadnje seje,
- obravnava rezultatov proizvodnje v II. dekadi januarja in
- razno.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so vsi izvršeni. Rezultati proizvodnje so bili v II. dekadi januarja prav tako kot v I. dekadi nezadovoljivi oziroma slabi. Skupna proizvodnja je dosežena 81,4 %, blagovna proizvodnja pa le 71,8 %. Glede na te rezultate in na možnosti do konca meseca, so ugotovili, da bomo v januarju v najboljšem primeru lahko dosegli le 26.000 ton blagovne proizvodnje. Slabe rezultate

v prvih dveh dekadah tega meseca so analizirali in ugotovili vzroke, ki so:

1. Obilne snežne padavine v prvih dneh januarja;
2. Občasno pomanjkanje mazuta in večji zastoji v martinarni prav zaradi tega, saj ena peč ni obratovala zaradi pomanjkanja mazuta od 6. do 15. januarja;
3. pomanjkanje starega železa za vložek v obeh jeklarnah;

20. seja komisije za delovne odnose in nagrajevanje v obratu Javornik I

Komisija je imela sejo v ponedeljek 4. januarja. Obratovodja je članom komisije posredoval problematiko norm za december. Izmeni Praprotnik na srednji progi, ki je dosegla Fa 1,39, so priznali 1,19, ker norme niso bile popravljene, nižji pa je tudi normativ. Izmeni Markelj na progi 340, so zaradi prelahkih cagjev priznali Fa 1,11. V čistilnici norm niso popravili razen na CM stroju, kjer je bila korektura opravljena na 1,15 zaradi neustreznega materiala, ki so ga dobili iz valjarne Bela. V

adjustaži so norme popravili le nekaterim posameznikom. Za tem so prebrali spremembe delovnih mest in seznamu sprejetih delavcev. S spremembami se je komisija strinjala tako, da jim bodo izdali odločbe. Pritožbo sodelavca Kosmača so zavrnil in mu dostavili ustrezen odgovor. Člani komisije so se tudi strinjali s predlogom predsednika sindikalnega odbora, da se mesečno odvaja sindikalnemu odboru kar je pod odstotkom gibljivega dela

4. težave z obratovanjem plavža št. I in zaradi tega pomanjkanje tekočega grodlja v martinarni;

5. pregled transformatorja na LM peči, ki je trajal tri dni in med tem peč ni obratovala;

6. eksploziv v starem železu, ki je povzročil na LM peči dve močnejši eksploziji in zaradi tega zastoj v proizvodnji;

7. ukinitve prevozov po železnici, dne 11. januarja 1971, zaradi česar ni bilo na razpolago dovolj vložka v obeh jeklarnah;

8. remont peči št. 2 in 3 na blumingu. Peč št. 2 je bila ustavljena zaradi pomanjkanja mazuta, zato so na njej začeli z remontom, čeprav je bil remont na tej peči predviden šele v februarju;

9. 3-dnevno popravilo ogrevne peči v valjarni žice;

10. okvara Sack škarij v valjarni 2400, ki niso obratovala 7 dni.

Valjarna bluming je v letošnjem letu v določenem smislu postala ozko grlo, ker proizvodnji plan te valjarne zahteva 498.000 ton vložka, kar je znatno več kot v minulnem letu. Zato so v teku organizacijski in tehnološki ukrepi, s pomočjo katerih bo mogoče povečati zmogljivost te valjarne in s tem omogočiti tudi doseganje planirane proizvodnje. Na seji odbora so menili, da bo glede na slabo stanje v odpravi blaga nujno potrebno odpravljati blago v nekaterih obratih tudi v nedeljo 31. januarja 1971.

O nagrajevanju v valjarni Bela

V petek, 15. januarja, je bila v prostorih valjarne Bela 21. redna seja komisije za nagrajevanje pri svetu DE valjarne Bela.

Kot osnova za razpravo je služila problematika osebnih dohodkov za valjarno Bela za leto 1971, ki so jo posredovali obratovodjem, vodjem in članom komisije. Na osnovi razprave so sprejeli sklep, s katerim predlagajo sistem obračunavanja osebnih dohodkov, ki je v omenjeni problematiki takole formuliran: »z obračunskim sistemom, po katerem je možno odrejeno maso za vso Železarno deliti z vsemi znanimi merili delitve in enotnim %

razlike po EP«, s pripombo, da ostanejo vse premije, stimulacije, kakor tudi individualna norma, za notranjo delitev OD.

Prisotni so bili tudi mnenja, da norma ne bi smela presežati 10 %. V takem primeru bi se morali dogovoriti oziroma bi morali vodje oddelkov norme pred izplačilom korigirati, da ne bi bilo prevelikih odstopanj. Predlagali so tudi, da norm ne bi obračunavali tako kot doslej v procentualnem znesku, ampak v dinarjih.

Komisiji za kategorizacijo delovnih mest so poslali predlog za povečanje postavke obratovodji valjarne žice ter za uvedbo stimulacijskega dodatka zaradi sprememb organizacije in zaradi dodatnih obremenitev vodilnega kadra. Komisija se je s predlogom strinjala in naročila šefu DE, da izda ustrezne odločbe.

Železarski globus

BRAZILIJA — Francosko podjetje Five Lille-Cail gradi za brazilsko železarsko družbo Usina Siderurgica de Balisa v mestu Salvador novo jeklarno. Obločna električna peč z zmogljivostjo 100 ton bo proizvedla letno 250.000 t surovega jekla in ga odlila na kontinuirani napravi v gredice. Jeklarna bo pričela obratovati v letu 1972.

SINDIKALNI OBČNI ZBORI

Plinska in vodna energija

Sindikalni odbor plinske in vodne energije je sklical občni zbor sindikalne organizacije za 16. januar, izvedli pa so ga v Park hotelu na Bledu. Na tem občnem zboru je bil prisoten tajnik TO OO sindikata Železarne Vinko Pavlenč.

Tovariš Jensterle, dosedanji predsednik sindikalnega odbora, je v svojem poročilu obravnaval splošni in ekonomski položaj tovarne ter se zadržal pri nekaterih akcijah, ki so bile zelo pomembne za minulo mandatno dobo. Zlasti je opozoril na naslednje probleme oziroma odprta vprašanja, ki jim bo moral sindikalni odbor tudi v prihodnje posvetiti vso pozornost. Tu je mišljena rekreacija in koriščenje dopustov, nadalje pomanjkanje delovne sile, stanovanjsko vprašanje zaposlenih ter kadrovska oz. kvalifikacijska struktura delavcev. Iz poročila predsednika, tov. Jensterla, je razvidno, da so organizirali 11 izletov, družabni večer za upokojene sodelavce, pomoč članstvu in akcije, ki so jih organizirali posamezni referenti. Razprava je bila precej obširna. Skoraj vsi govorniki pa so v glavnem obravnavali obratno problematiko in ome-

njali oskrbo z mazutom, težave, ki jih imajo zaradi tega ker so delavci PIV. razporejeni na delovnih mestih od Hrenovice do Javornika in valjarne Bela itd.

Tudi na tem občnem zboru je tajnik TO OO sindikata Železarne Vinko Pavlenč kritično obravnaval vprašanja, ki zadevajo delo sindikalnih odborov. Menil je, da bi se morali bolj pogosto sestajati, ter se zanimal za izlete in postavil vprašanje kako so se dogovarjali pred organizacijo izletov. Pozabil ni tudi na splošni položaj Železarne, ki je zaradi nelikvidnosti precej težaven in kritično ocenil odnos železniško transportnega podjetja Ljubljana o ustavitvi prevoza naših Železarni. Razpravi, v kateri je sodelovalo več članov kolektiva, so sledile volitve novega sindikalnega odbora, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil Ernest Zupan.

Strugarna valjev

Občni zbor sindikalne organizacije strugarne valjev je bil v petek, 15. januarja, v prostorih strugarne valjev. Poleg članov kolektiva strugarne valjev se je občnega zbora udeležil tudi tajnik TO OO sindikata Železarne Vinko Pavlenč.

V odsotnosti predsednika sindikalnega odbora je poročilo o delu sindikalnega odbora prebral tajnik tovariš Zemlja. Predsednik sindikalnega odbora je v svojem poročilu posvetil največ pozornosti položaju strugarne valjev, ki je nastal po ukinitvi

težke proge in valjarne 1300. Za to je bila potrebna delna preusmeritev proizvodnje na brušenje žičarskih bobnov, na avtomatsko navarjanje tekalnih koles žerjavov in dokončno obdelavo, na Beli pa so osvojili struženje valjev za valjarno žice v valjčnih vstav-

kih in za bluming valjarno. Kolektiv strugarne valjev je svoje obveznosti uspešno opravil, saj so dokazani visoki prihranki na račun osvojenih delovnih postopkov, toda z osebnimi dohodki, če jih primerjamo s sorodnimi obrati, pa niso povsem zadovoljni. V predsednikovem poročilu so nato naštet in obravnavani podatki o akcijah sindikalnega odbora in delu posameznih referentov, ki so ga opravili v pretekli mandatni dobi. Kar zadeva števila udeležencev, ki so sodelovali v razpravi, jih ni bilo veliko, toda vseeno so obravnavali aktualna vprašanja, ki zadevajo trenutni položaj in perspektivo strugarne valjev. O obratni problematiki ter problemih s katerimi se srečujejo v kolektivu je govoril tudi vodja oddelka Janez Gmajnar.

Tovariš Pavlenč, tajnik TO OO sindikata Železarne, je svojo razpravo namenil delu sindikalnih odborov in se zavzemal za bolj aktivno udeležbo sindikalne organizacije pri obravnavanju vseh problemov. Nazadnje je govoril še o stanju v Železarni, ter o predlogu sindikata o nagrajevanju za dolgoletno zaposlitev v tovarni. Novi predsednik sindikalnega odbora bo Marjan Vilman.

Skoraj vsi sindikalni odbori so občni zbor izvedli tako, da so po končani razpravi in izvolitvi novega sindikalnega odbora nadaljevali še z zabavnim delom. V strugarni valjev so bili drugačnega mnenja in so zabavni del organizirali in izvedli šele naslednji dan v Javorniškem rovtu.

Valjarna žice

Občni zbor sindikalne organizacije v valjarni žice je bil 9. januarja in sicer v hotelu Jelovica na Bledu. Volitve novega odbora so opravili v obratu. Občnemu zboru so prisostvovali obratovodja tov. Grošelj, šef delovne enote inž. Perne in član predsedstva TO OO sindikata Železarne Karel Pogačar. O delu sindikalnega odbora v pretekli mandatni dobi je obširneje poročal predsednik Anton Jakšič. Največ je govoril o pomenu integracije, položaju, ki je zelo težaven zaradi nelikvidnosti, o povpraševanju po betonskem železu na tržišču ter naštel vrsto ukrepov, ki so bili izvedeni v zadnjem obdobju za izboljšanje položaja. Sindikalni odbor se je sestel na sedmih sejah, na katerih so obravnavali organizacijska vprašanja, govorili o statutu sindikalne organizacije ZPSZ, nagrajevanju in drugih problemih. Referent za izlete je poročal, da so izvedli po en izlet na vsaki izmeni, pri razporejanju sodelavcev, ki so bili zainteresirani za letovanje v naših počitniških domovih, pa so imeli težave zato, ker je bilo največ takih, ki bi radi zaradi šolobveznih otrok letovali v glavni sezoni, v pred in po sezoni pa so imeli še prosta mesta.

V razpravi je obratovodja tov. Grošelj govoril o ukinitvi stare valjarne žice in obnem o prehodu na moderno tehnologijo. Vzporedno s tem so bila tudi prizadevanja za kvalitetnejšo proizvodnjo. V valjarni žice imajo nov cennik, ki pa ga še izpopolnjujejo, vendar pa bo treba v prihodnje opraviti več skupnega dela s sindikalnim odborom in delovnimi skupinami v obratu.

Šef delovne enote inž. Perne je bil zadovoljen z doseženimi količinskimi rezultati pri izpolnjevanju proizvodnega načrta, toda meni, da bo treba še izboljšati kvaliteto izdelkov. V srednjeročnem razvojnem programu je vloga valjarne žice in njenih izdelkov zelo poudarjena. Zavzel se je za večjo skrb za človeka ter za varnost pri delu. Tov. Grošelj je v svojem prispevku v razpravi poudaril tudi pomen dela, ki ga opravijo novatorji in racionalizatorji s svojimi predlogi. Sodelavca Jakšič in Pretnar sta obravnavala probleme na progah Ø 450 in Ø 300. Na omenjeni progi naj bi vgradili semafor in tako povečali varnost. V cenniku je treba upoštevati količino in kvaliteto izdelkov.

Vodja delovne skupine tov. Jurčič je kritično ocenil delo vzdrževalcev med remontu in zastoji ter predlagal predstavitev krožne peči iz Javornika v valjarno žice na Beli. Z njo bi si pomagali ob morebitni okvari obstoječe peči.

V razpravi je sodeloval tudi član predsedstva TO OO sindikata Železarne Karel Po-

gačar, ki je govoril predvsem o nagrajevanju in proizvodnji ter sodelovanju proizvajalcev in vzdrževalcev, o sodelovanju med sindikatom in samoupravnimi organi ter kritično ocenil udeležbo na občnem zboru.

Raziskovalni oddelek

Občni zbor je bil 15. januarja v hotelu Alpe Adria v Radovljici. Občnega zbora sta se udeležila tudi dr. inž. Marin Gabrovšek in član predsedstva TO OO sindikata Železarne Mirko Zupan. Poročilo je prebral predsednik sindikalnega odbora Lado Zaveljica. Dalj časa se je zadržal pri splošnem položaju Železarne v zadnjem obdobju ter omenjal sanacijski program, ki smo ga sprejeli z namenom, da bi stanje izboljšali. Nadalje je omenjal ustavljanje agregatov, ki prinašajo poslovno izgubo. Govoril je o nelikvidnosti tovarne, ter o nadaljni perspektivi.

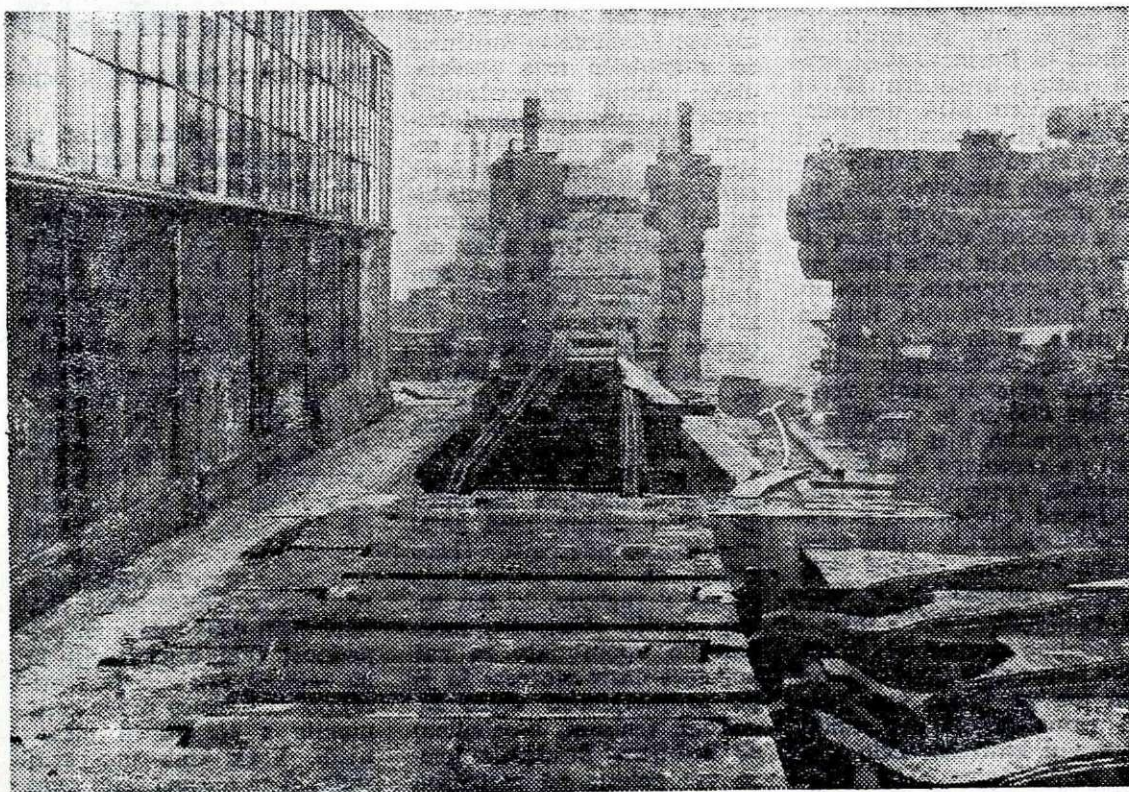
V razpravi je sodeloval šef TKR dr. inž. Gabrovšek in svojo razpravo skoraj v celoti posvetil problemom s katerimi se srečujemo v tovarni. Dejal je, da sta težka proga in valjarna 1300 bila tista obrata, zaradi katerih smo imeli manj dohodka. Opozoril je na vlogo martinarne, kjer je zaposlenih veliko delavcev iz sosednjih republik in dodal, da bi morali izdelati in osvojiti tak proizvodni program martinarne, ki bi bil zanimiv tudi za Jesenice in Jeseničane.

Član predsedstva TO OO sindikata Železarne tov. Zupan je obširneje govoril o položaju, ki je že dalj časa prisoten v tovarni zaradi nelikvidnosti. Omenjal je izgube iz prejšnjih let, ki jih moramo pokriti, dalje o prizadevanjih sindikalne organizacije, da doprinese svoj delež k izboljšanju položaja, o naporih za kvaliteto izdelkov, kjer ma raziskovalni oddelek pomembno vlogo. Del svoje razprave je namenil tudi nagrajevanju in predlogu, ki ga je pripravila sindikalna organizacija za nagrajevanje delavcev z ozirom na staž zaposlenosti v tovarni.

Novi predsednik sindikalnega odbora bo inž. Kavčič.

Železarski globus

ZDA — Po podatkih, navedenih v ZDA, se gibljejo svetovne rezerve premoga okoli 4.700 milijard ton. Od te količine je približno 20 % primernih za koksiranje. ZDA, SZ in LR Kitajska imajo na svojem področju okoli 700 milijard ton zaloge premoga za koksiranje oz. približno 75 % svetovnih rezerv. Svetovno povprečje porabe koksa je bilo v letu 1969 610 kg/t grodlja. Do leta 1975 računajo, da bo ta poraba padla na okoli 575 kg/t grodlja.

Demontaža naprav na Javorniku

Na predvečer fašističnega napada

Miha Klinar
Spomini iz NOB

2

Z začetkom druge svetovne vojne septembra 1939 in s Hitlerjevimi zmagovitimi pohodi po Evropi se je protifašistična politika takratne jugoslovanske vlade še bolj okrepila. Ker je bilo delavstvo neposredni nosilec protifašističnega boja, se je boj protijudske vlade usmeril predvsem proti razrednim strokovnim organizacijam. Leta 1940 se je Cvetković-Mačkova vlada pripravljala na razpust razrednih strokovnih organizacij in jih konec leta tudi razpustila, obenem pa pripravljala nova koncentracijska taborišča za posameznike, ki so v boju delavskega razreda stopali v ospredje in jih hotela napraviti neškodljive še pred svojim uradnim pristopom k troosnemu paktu. In tako taborišče je v pozni jeseni 1940 nastajalo tudi na obrežju Morave.

»Za razbojnike,« so govorili tamkajšnji domačini, tako pač, kakor so jim povedali žandarji.

Ko so zrasle barake na blatnem obrežju Morave in pod težkim vlažnim podnebjem tamkajšnje pokrajine, so žandarji pripeljali »razbojnike«, naprej iz Makedonije in Bosne, potem pa še iz Slovenije. Toda »razbojnike«, so domačini kmalu spoznali, razbojnikom niso bili prav nič podobni, marveč so v njih spoznali ljudi, ki so jim znali povedati pravi odgovor na marsikatero vprašanje, ki jih je mučilo. V »razbojnikih« so našli prijatelje.

Pozivi

Evropa je bila v vojni in zato ni bilo nič čudnega, da so v tistem času za vojsko sposobni moški dobivali pozive za orožne vaje pogostje kakor navadno. Jože Stražičar se zato 19. januarja 1941 ni začudil, ko mu je občinski sluga prinesel poziv, da se zvečer dne 23. januarja 1941 ob tej in tej uri s tem in tem vlakom odpeljati na orožne vaje nekam na jug, v Medjurečje, v kraj, za katerega še ni

nikoli slišal. Bolj se je pozivu začudil Lojze Vilman (nekdanji komunistični kurir, ki je vzdrževal zvezo med Celovcem in Jesenicami, dokler ga leta 1930 niso zaprli). Začudil se je, ker se je komaj vrnil z orožnih vaj. Mirno in samo po sebi razumljivo je sprejel poziv na orožne vaje tudi Lovro Albreht, dokler prav takega poziva ni dobil svak, brat njegove žene Franc Sirc, »večni mladenič« (še danes je, ker mu — kakor pravi v verzu »ne gre še tako slabo, da bi si vlovil babo«).

Franc Sirc je človek vesele, dobrovoljne narave, kar pa ne pomeni, da bi pri delu v strokovnih organizacijah ne znal biti resen. Že leta 1920, ko se je v prvi polovici marca ustanovila na Javorniku podružnica DSS (op. DSS se je aprila 1920 združila s SDPJ/k (kasnejšo KPJ), je bil komunist, kasneje pa so ga delavci večkrat izvolili bodisi za funkcionarja v strokovni organizaciji SMRJ ali

pa za svojega zaupnika v obratu. Bil je vojak v prvi svetovni vojni in se ob koncu vrnil domov kot invalid in vojaščine nesposoben. Zato se je tistega januarskega dne 1941. leta prav tako kakor njegov svak začudil, ko je po več kakor dvaindvajsetih letih vojaške nesposobnosti nenadoma postal vojaško sposoben in prejel poziv za »službo kralju in domovini«.

»Zmotili so se,« je menil. Pa se niso. Še preden je šel povprašat za »pomoto«, se je razvedelo, da dobivajo tokrat poziva za orožne vaje samo komunisti in ljudje iz vrst rdeče strokovne organizacije. Novice o tem, kakor da bi deževale, so se vrstile in od 19. do 22. januarja 1941 se je povsod govorilo, da tokrat kličejo na »orožne vaje« samo rdeče. Na Jesenicah so v teh dneh prejeli pozive Viktor Kejžar (op. prvoborec, padel v NOB), Kos (španski borec), Anton Klemenc, Šranc, Franc Jerala (op. prvoborec, padel v NOB), Franc Rozman (znan predvojni sindikalni voditelj), Polde Stražišar (prvoborec, eden najpomembnejših organizatorjev in partizanskih voditeljev na Gorenjskem, padel v NOB), Anton Taler (prvoborec, padel v NOB), Viktor Stražišar (prvoborec, padel v NOB), Pavel Martinjak, Anton Mulej, Franc Benedičič (prvoborec, padel v

NOB), Peter Demšar, Berti Vergelj (prvoborec, padel v NOB), Rudolf Pančur, Jože Mavec (španski borec), Lojze Vilman, Matija Verdnik (narodni heroj, padel v NOB), dr. Štempihar, Alfonz Oblak (znan predvojni kulturno prosvetni delavec, udeleženec NOB, umrl po vojni) in Konrad Šivic. Take novice so prihajale z Jesenic istočasno, ko so prejemali pozive na Javorniku in Koroški Beli Franc Zevnik, Ignac Skomavc, Edo Giorgioni (prvoborec, padel v NOB), Nace Kralj (znan predvojni sindikalni voditelj, prvoborec, padel v NOB), Tine Vister, Pavel Štravs (aktivist, ubit od Črne roke v NOB), Jože Finžgar (prvoborec, padel v NOB), Egert, Janez Tavčar (prvoborec, padel v NOB), Ciril Grintov (prvoborec, padel v NOB), Ludvik Benedičič (prvoborec, padel v NOB), Tine Noč, Vinko Noč, Florijan Jensterle, Janez Šmid, Feliks Koprivnik in Stane Osvald. Novice pa so prihajale tudi iz Gorij, kjer sta dobila pozive Andrej Prešeren (prvoborec, padel v NOB) in Jaka Vodnov, iz Bo-

hinja, ki maža Gojet inust 1942) in (vzdeval ko) iz preje po voborec, Ta no »orožje v arja 1941 To jpot so jprej samov go zive a c jema tu ljanjHra Ta, igaln se jekm tijskorg cah n pravila delave : cijo, led do u š »pozik z mo knka rava od rati okl sko bor delawor pravli : cijo.

4

Kamenčki
iz
mozaika

Lučka Rozman

Z
D
A

Take grupe predmetov so npr. računovodstvo, organizacija proizvodnje, kvantitativna poslovna analiza, marketing itd. Predmeti so enosemestrski in tempo študijo je precejšen. Študentje morajo opraviti po več testov in izpitov, prebrati precej knjig, izdelati naloge na računalnikih in prebrati precej člankov. Na koncu profesorji presodijo, ali je študent opravil dovolj izpitov za podelitev magistrskega ali doktorskega naslova. Študentje se zaposlijo po končanem študiju v

podjetjih kot vodje ali raziskovalci v štabnih službah, ali pa tudi v proizvodnji. Iz smeri organizacija proizvodnje gredo npr. v pripravo dela, planiranje proizvodnje, analizo organizacijo ipd.

Kako so se razvijale fakultete od ustanovitve do opisane stopnje, naj pokažemo na primeru Business School, ki smo jo imeli priložnost поблиže spoznati. Prva predavanja iz politične ekonomije so se začela na IU v letu 1885, ko je na vsej univerzi študiralo le 157 študentov in je bil

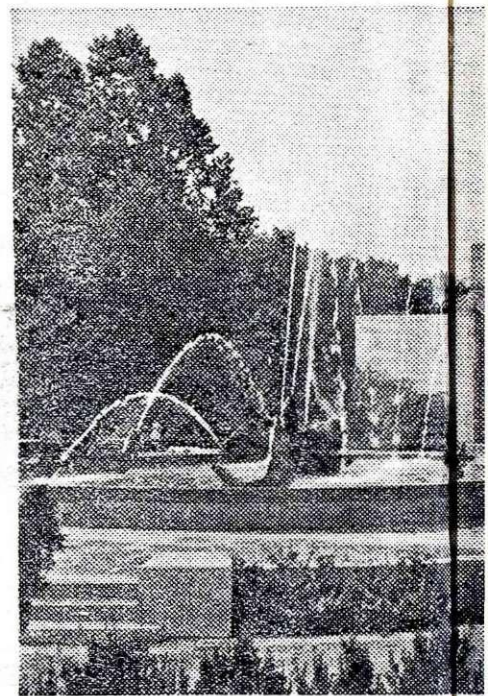
Bloomington še blatno in neugledno shajališče okoliških farmerjev in kavbojev. Na prelomu stoletja je skupina sposobnih mož zbrala vsa osnovna ekonomska znanja v oddelku za ekonomijo in sociologijo, ki se je potem razvijal skladno z miselnostjo, da za dobrega gospodarja bodisi v industriji, bodisi v trgovini, ni več dovolj samo opazovati navade drugih in jih posnemati, temveč mora biti z novimi metodami pripravljen na znanstveno, iznajdljivo in svobodomiselnost. Številno študentov je raslo in School of Business se je trdno vrasla v organizem IU, ki je v okviru ZDA dobivala vedno večji pomen. Po drugi svetovni vojni je zaradi pomanjkanja predavateljev, učnih prostorov, svoje knjižnice in ustreznih uslužbenecv sicer preživljala težke čase, pa si je s prosperiteto gospodarstva hitro opomogla. Postala in ostala je do danes ena izmed najkvalitetnejših znanstvenih ustanov svoje vrste in leta 1966 se je preselila v novo zgradbo, kjer je študentom na razpolago čez 50 predavalnic, opremljenih s televizijskimi sprejemniki in diaprojektorji, imajo lastno strokovno knjižnico, manjši elektronski računalnik, aparate za kopiranje XEROX itd.

Podobno imajo svoje knjižnice tudi ostale fakultete, razen teh pa imajo študentje na razpolago še dve veliki centralni knjižnici. Zelo znana je knjižnica »The Lilly Library« z zbirko 2.000.000 rokopisov, unikatov in več kot

168.000 redkih knjig. Pred kratkim pa je dobil Bloomington tudi največjo zgradbo za univerzitetno knjižnico v ZDA, ki je zgrajena iz dveh velikih blokov. V enem so učne knjige, razdeljene po študijskih stopnjah ter čitalnice s 5.400 sedeži, v drugem pa splošna zbirka knjig, skupno čez 2.500.000 zvezkov.

KAMPUS

Približno eno tretjino Bloomingtona predstavlja kampus, to je prostor, kjer študirajo, stanujejo in preživljajo prosti čas študentje. Skoro vse fakultete in knjižnice so v središču tega predela, okrog starih univerzitetnih zgradb in med stoletnimi drevesi. Stanovanjski del pa sestavlja okrog šestdeset ogromnih blokov s samskimi ali družinskimi stanovanji, v katerih brez težav dobi svoje stanovanje vsak študent. Okolica teh zgradb je zelo lepo urejena. Igrišča za otroke in otroški vrtci z eno ali dvema vzgojiteljicama niso nobena redkost, v bližini so parkirni prostori in razni športni objekti. Vstop na številna teniška in košarkarska igrišča je prost, v kampusu je več stadionov, med katerimi je najmodernejši z 12.000 sedeži za zelo priljubljene tekme v rugbyju, ki mu tukaj pravijo »football«, medtem ko uporabljajo za naš nogomet naziv »soccer« in je po priljubljenosti daleč za golfom, tenisom, baseballom ali hokejem. Študentje imajo vse poletje na razpolago kopališče s tremi bazeni, od katerih je največji — tekmo-

Knjižnica v kampusu, v ospredju vija

valni — olimpijski, drugi je za potapljanje in tretji za običajno kopanje.

Poleti meče veliko študentov po zelenicah okrog zgradb »freezbee«, nekakšen leteči krožnik iz plastične mase, ali pa pečejo meso na že pripravljenih železnih kuriščih.

Ob robu kampusa je precej manjših zgradb — klubov, v katerih tudi prebivajo študentje, združeni po različnih interesnih skupinah. Le-teh je v Bloomingtonu zelo veliko. Lahko so samo moški ali samo ženski, ali pa imajo mešano članstvo. Poimenujejo jih z grškimi črkami. Njihovi člani veliko dajo na pripadnost taki organizaciji in na začetku šolskega leta prirejajo za novince prave ceremonije s petjem in plesanjem. Vsak klub ima svoj znak, ki ga njegovi člani z vso resnostjo nosijo na majicah, torbah, rokavicah, kolesih in

avtomobil bi sila ljudiat na kšn dosegl Blonir svojikul podruu ta inko šolski le velikpr zarja š kokropatovndz kvalitni ma s i ložno o hiške f velikn r dalish p cev, kso glasb o mehish drevja i sa nre likovtur vodm predle

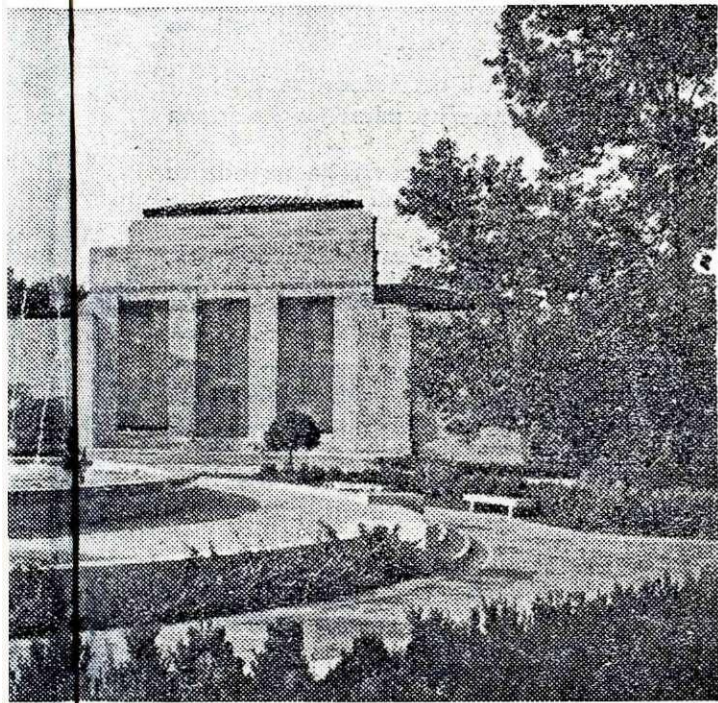
hinja kjer so »klicali« To-
maža Godca (prvoborec, za-
jet in ustreljen kot talec leta
1942) in Franca Rozmana
(vzdraval za časa ilegale jav-
ko) iz Mojstrane, kjer je
prejel poziv Jaka Rabič (pr-
voborec, padel v NOB).

Tak novice so prihajale in
»orožje vaje« so že 20. janu-
arja 1941 postale sumljive.
To je potrdila tudi novica, ki
so jo prejeli od CK KPS. Ne
samo gorenjskem kotu, po-
zive a orožne vaje so pre-
jemali tudi drugod, v Ljub-
ljani, Hrastniku, Trbovljah...
Ta, igalno prenešana novica
se je kmalu razvedela. Partij-
ska organizacija na Jeseni-
cah in na Javorniku je pri-
pravila delavstvo zlasti pa
delavce žene na demonstra-
cijo. Med ljudmi se je od ust
do ušes širila novica, da so
»poziv« za »orožne vaje« sa-
mo kuka in da oblast name-
rava od to krinko internir-
tati poklicane v internacij-
sko priišče. Med zavednim
delavom je zavrelo. Pri-
pravili so se na demonstra-
cijo.

Demonstracija

Dan odhoda, 23. januar
1941, se je naglo bližal. Partij-
ska organizacija na Jeseni-
cah ni držala križem rok.
Na predvečer odhoda interni-
rancev so mladi komunisti
(skojevci) in partijci posuli
ceste na Jesenicah, Javorniku
in Koroški Beli z letaki, po-
tiskanimi s protifašističnim
gesli in z njimi pozivali de-
lavstvo k enotnosti in odporu
proti fašizaciji države in pro-
ti fašistični nevarnosti, ki je
pretilla ljudstvu z onstran me-
ja. Žandarji in jeseniški po-
licisti so imeli dovolj oprav-
ka, da so letake, kolikor jih
niso ljudje pobrali in prebra-
li, odstranili s ceste. Vzlic
temu pa niso mogli preprečiti
demonstracije, ki se je pri-
pravljala ob odhodu interni-
rancev in zavzela širok obseg
zlasti na Javorniku.

Dne 23. januarja 1941 se je
že pred prihodom vlaka, s
katerim naj bi se odpeljali
interniranci, zbrala na javor-
niški postaji množica prebi-
valstva, proti kateri so bili
žandarji in policisti brez mo-
či, da bi ji preprečili demon-
stracijo.

ju vojvak »Rojstvo Venere«

avtorstvih. Trudijo se, da
bi si zapomnili čim več
ljudi, zato ga je videti tudi
na knjižnih precej nevarno
dosegovih stolpih.

Blomington je znan po
svoji kulturni izkušnji na
področju glasbe, drame, bale-
ta in klovne umetnosti. Med
šolski letom je v kampusu
veliko predstav, ki jih upri-
zarja študentje sami, veli-
kokrat nastopajo tudi sve-
tovno znani umetniki z zelo
kvalitetnimi predstavami. Sa-
ma se imela na primer pri-
ložno obiskati nastop me-
hiške folklorne baleta v
velikih razkošnih dvorani
gledališč polni mladih gledal-
cev, ki so uživali ob narodni
glasbi oblačil in plesih
mehiških umetnikov. Med
drevje in na trgih kampu-
sa ni redka dela študentov
likovne umetnosti, kot je npr.
vodnja »Rojstva Venere«
pred gledališčem ali kipa

Adama in Eve ob poti v par-
ku.

Posebej naj se ustavim ob
zgradbi, ki je posvečena si-
novom in hčeram IU, ki so
služili v državljanskih voj-
nah. V tej veliki zgradbi, ki
je podobna že gradu, je sedež
vseh študentskih aktivnosti
v okviru univerze. V njej so
številni prostori za konfe-
rence, predavanja in sestanke,
opremljeni z najmodernejšimi
avdiovizuelnimi sredstvi, knji-
garna z vsemi študijskimi pr-
pomoci, restavracije, v ka-
terih organizirajo sprejeme,
večerje in plesne in številne
sobe za goste, v katerih stu-
nujejo prehodni gostje kam-
pusa. Vsi prostori so zelo le-
po opremljeni, zidove krasijo
bodisi freske s prizori iz
ameriške zgodovine, bodisi
velike umetniške slike, ki spa-
dajo v stalno zbirko Indiana
Memorial Uniona, kot se ta
zgradba imenuje.

— Prav sta svarila partizana, — je še govoril
Merkovec. — Ne veš več, kdo je kaj! Se sebi kmalu
ne bom več verjel... Ko je vedel, da ne opravi, je
jezen odšel gor po vasi...

— Nikomur, če ga ne poznaš, ne odpiraj, — sem
naročil.

Spravil sem se spet nad sod in premišljal, kako
bi spravil pošto čez reko, vsaj do Valpetiča, on bi
že poskrbel za naprej, saj tam ni ofenzive. Za ra-
njence je šlo, bogve kje čakajo sem si rekel, mogoče
je samo od mene odvisno, od te pošte... In tudi
Hanica je verjetno z njimi.

Ampak kako priti čez reko? Nobenega čolna ni
več nikjer. Ko bi mogla vsaj Malka čez most...
Vrtal sem vase, medtem ko je Lona previjala in do-
jila Joška, mati pa so že od popoldne čepeli za
pečjo. Malka je ropotala po kuhinji, ko je nekdo
neučakano potkal po vratih.

— Komu se pa tako mudi? — je zaklicala Malka.
— Partizan! — je zaklical oni zunaj ukazovalno.

Malka je stekla k vratom. Pustil sem sod in za-
držal Mahki roko na zapahu.

Začudeno me je pogledala, zgodilo se je prvič,
da nismo takoj odprli partizanu.

Ni mi bilo treba razlagati, oni zunaj je bil po
vratih ko obseden.

— Odprite! Odprite!

Potem je odnehal. Že sem upal, da ga je vzela
noč. Pa se je le k oknu prestavil.

— Ljudje! — je začel bolj priljudno. — Izgubil
sem se, samo pot mi pokažite, pa nekaj za v želodec
mi dajte...

Privil sem petrolejko in jo upihnil, ko da smo
se spravili spat.

— Pa bi mu le odprli, — so rekli mati, celo oni
so že slišali ropotanje.

Imelo me je, da bi odprl. Če sem verjel onima
dvema, zakaj ne bi še temu? Že, ampak onadva sta
prišla drugače, nista vdiral, in pošto sta imela.
Temu pa ne bi mogel verjeti, čeprav bi mu hotel.

CVETKO ZAGORSKI

3

V PRECEPU

Takrat je začel oni zunaj tako ropotati in prekli-
njati, da je zamorel sleherno prijazno misel v meni.

— Ali ste ljudje ali niste? — je rohnal. — Vlo-
mim, če ne odprete!

Res je začel z nečim ropotati po križih, s puško
ali pištolo.

Stopil sem v temi k oknu, za zaveso.

V svetlokoprenasti noči sem ugledal pod oknom
dolgo postavo. Glava mu je tičala globoko v odvi-
hanem ovratniku vojaškega plašča, tako da je bilo
komaj kaj videti izpod kape, čeprav ga je osvetlje-
val mesec. Ko da ni živ človek, se mi je zazdelo.

Zganil se je, najbrž me je zaslutil.

— Odprite, pravim poslednjič, ali pa naredim
luknjo v hišo!

Glasno sem odštorkljal v vežo, odpahnil in stopil
na prag. Hitrih korakov se mi je približal.

— Hudiča, kaj res ni poštene hiše v vasi? — je
renčal spotoma. — Pa gre po vsej Dolenjski glas,
kakšen partizanski kraj je to!

Molče sem ga pričakal. V dolgem nemškem pla-
šču, v širokih, nizkih nemških škornjih se mi je
zazdel pošasten v desnici je nosil težek ruski avto-
mat. Ko je stopil tik predme, sem ga vprašal
hladno:

— Kaj bi rad?

— Najprej samo peč in kaj za pod zob.

Toliko da me ni odrinil.

— Ne smemo sprejemati tujcev v hišo, — sem
rekel.

Jezno je dvignil glavo, češ ali ne vidiš, kaj nosim
na kapi. Stopis je naprej, s puško si je pomagal
mimo mene.

Zavrelo mi je v prsih, zgrabil bi ga za reverje na
plašču in pahnil ob hlev. Pa sem se premagal in
stopil za njim v hišo.

— Luči nimate? — je vprašal ukazujoče.

Otipal sem žveplenke ob petrolejki in iz stenja
je švignil jeziček. Sence so zaplesale po hiši, iz
kota se je dvignila peč in zrasla pod strop. Pokril

sem plamen s cilindrom in privil stenj. Sence so
zbežale k tlom in v kote, hišo je občila mirnejša
svetloba.

Lona je z otrokom na prsih sedela na klopi on-
kraj peči, mati so se je tiščali tokraj, pri vratih.
Malka je vstopila in obstala.

Nepovabljeni gost se je zrinil za mizo, v kot pod
oknom. Avtomat je odložil na mizo kraj sebe.

Molče se je razgledal po hiši, z jeznim pogledom
obstal na vsakem izmed nas. Petrolejka mu je sve-
tila naravnost v obraz. Izpod bikovskega, trmastega
čela so zabodeno strmele sive oči, pod ostrim, malo
krivim nosom so črneli pristrženi brki.

— Da mi nihče ne odide kam iz hiše, dokler sem
tu. Jutri me greste pa lahko prijavit, — je rekel,
si odpel široki plašč, vzel izza pasu tri kvadrataste
ročne bombe in jih zložil po mizi zraven hitro-
strelke.

— Še na misel vam ne pride, da bi postregli lač-
nemu partizanu, kaj? — je očital. Oči je započil
najprej v Lono, a ko se ni zganila, še v Malko. —
Tudi sam si lahko postrežem, haha! — je dodal
malomarno, režeč se, in se dvignil s klopi. Z Malko
sva mu napravila prostor in še midva stopila k
peč. Naj počne, kar se mu zdi, sem si mislil, noč
ga je dala, noč ga bo vzela.

Vzel je leščerbo z mize in medtem, ko je stopal z
njo v eni roki in z avtomatom v drugi skozi hišo,
je vse zaplesalo za njim — peč, stene, strop in
tudi okrog peči zbrana družina. Vse se je prihulilo
k tlom, potem se pa dvignilo in vrtoglavo poplesalo,
nazadnje pa se stegnilo in hišo je zajela tema. Gle-
dali smo za medlo svetlobo, kako se je po veži
zgubljala v kuhinjo.

— Ta pa res ne more biti pravi, — je šepnila
Lona, zakaj vse, kar je počel in govoril, je bilo kot
izzivanje. Tako se ni obnašal pri nas še noben par-
tizan, naj je bil znan ali neznan, napol bos borec
ali štabovec v škornjih.

Mati so nekaj godrnjali, Malka pa, vajena doslej
zaupanja in prijaznih pomenkov, je ostala brez
besede.

— Ne vem, — sem rekel. — Najedel se bo, pa
šel.

Malka pa, užaljeno:

— Če je partizan, naj ga bo sram. V obraz mu
povem.

— To pa ne, — pravim. — Lahko se izdaš in nas
vse pogubiš. Mogoče je ponarejen — strganec! —
Prvič sem izrekel to besedo, tuja mi je bila, nekam
grozna.

— Saj ni strgan, — je ugovarjala Malka, ni ji
šlo v glavo.

— Najbrž so hodil spočetka strgani, da bi jim
ljudje bolj zaupali. Drugi dan pa so vodili Nemce
po hišah: ta mi je dal jesti, ta hvalil Ruse, govoril
čez Nemce...

Tak šepet je tekel v mraku, medtem ko je v
kuhinji ropotalo, razločno smo slišali skozi peč. Od-
krival je lonce in jih odrival... Ne išče le hrane,
sem posumil, najbrž tudi česa drugega. Bunker...
me je zmrzilo. Zdravila, papir za tiskarno, muni-
cija... Zdaj še ni na sledi, lahko pa si zmisli...

Lona je odstavljala Joška, ga polagala v zibko,
čisto brez šuma, ko da bi se bala opozoriti na
otroka. Potem ga je nekajkrat zazibala, da je zaspal,
in me prišla za roko.

— Kaj pa, če bi bil le pravi? — je šepnila.

Nisem odgovoril.

Ja, kaj če bi bil le pravi, sem premišljeval. Pre-
kleti čas! Kako lepo je bilo prej: od daleč si ločil
partizana od Nemca, prijatelja od sovražnika. Nih-
če se ni prenašal. Rdeče ali belo. Zdaj pa — fei!
To ni ničemur več podobno, to ni niti vojska več.
Dva nepoznana kurirja, zdaj še tretji. Če sta bila
prva dva prava, je ponarejen ta, če je na ta pravi,
sta bila ponarejena onadva, vsi niso šli hkrati na
pot...

Komu naj verjamem? Če nikomur več verjeti ne
moreš, potem zgubi smisel tudi vse drugo — ta boj,
to partizanstvo, vse to, kar govorimo, beremo, v kar
upamo...

4.

Ni strpel, stopil je k zapahnenim vratom, ki
jih je v mraku kleti komaj razločil. in otipal njih
prčavi, trdi les. Pritisnil je — za kak prst so se
vdala, nič več, še miš ne bi mogla skozi špranjo.

Prestopil se je k steni nasproti vrat, pod lino,
se navel kot kita, skrčil pesti in jih sunil navzdol,
stegnili vrat in glavo proti lini, ko da bi hotel pole-
teti. strop predreti.

Od vsega, česar je bil deležen v življenju, sta
ostala le ozek, podolgovat izsek nebesne modrine in
šum reke. ki se je zaletavala nekaj sežnjevi nižje v
strmi breg.

Osnutek pravilnika

O izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni nesposobnosti za delo zaradi bolovanja

Na podlagi zakona o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva (Uradni list SRS št. 26/70) in statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj, je delavski svet železarne Jesenice sprejel na svoji redni seji dne

PRAVILNIK

o izplačevanju nadomestil osebnega dohodka za prvih 30 dni nesposobnosti za delo zaradi bolovanja

1. člen

Ta pravilnik določa za člane delovne skupnosti višino, pogoje in način izplačevanja nadomestila osebnega dohodka za prvih 30 dni nezmožnosti za delo zaradi bolezni, nezgode pri delu, na poti na delo in iz dela, poklicnih bolezni in nege obolelega člana družine.

2. člen

Za dan bolovanja se šteje vsak tisti dan, ko je delavec začasno nezmožen za delo po določilih tega pravilnika, pa bi moral po razporedu delati poln delovni čas.

3. člen

Član delovne skupnosti, ki še nima 3 mesece neprekinjenega zavarovanja oziroma 6 mesecev zavarovanja s prekinitvami v zadnjih 12 mesecih pred nastankom primera, ki mu daje pravico do nadomestila, (doba predhodnega zavarovanja), ima pravico do nadomestila osebnega dohodka 70 % od osnove za nadomestilo osebnega dohodka.

Nadomestilo osebnega dohodka ne more biti manjši kot 60 % od osnove in ne manjše od minimalnega osebnega dohodka, ki ga določajo predpisi.

To velja tudi za primer ko delavec dobiva nadomestilo osebnega dohodka po 13. členu tega pravilnika.

4. člen

Član delovne skupnosti, ki izpolnjuje predhodno zavarovanje po 3. členu tega pravilnika, ima pravico do 80 % nadomestila osebnega dohodka od osnove za nadomestilo.

5. člen

Član delovne skupnosti, ki dela med začasno nezmožnostjo skrajšan delovni čas ima pravico do dela nadomestila osebnega dohodka, ki ustreza sorazmerju med časom, ko dela s polnim delovnim časom.

Če je osebni dohodek, ki ga dobi v skrajšanem delovnem času manjši od ustreznega nadomestila, ki bi mu šlo, če ta čas ne bi delal, ima pravico tudi do razlike nadomestila.

6. člen

Član delovne skupnosti, ki v obdobju skrajšane delovnega časa izrabljuje letni dopust po svoji želji, ima pravico do ustreznega nadomestila osebnega dohodka iz prvega odstavka 5. člena tudi med letnim dopustom.

Če član delovne skupnosti, izrabljuje letni dopust, ko dela skrajšani delovni čas, se mu šteje, da je izrabljuje poln delovni čas.

7. člen

Član delovne skupnosti, ki neguje ožjega družinskega člana (ženo, moža, otroke od 5 let starosti dalje) ali svojo ženo na porodu ima pravico do 70 % nadomestila osebnega dohodka.

Če določi zdravnik, zaradi objektivnih razlogov (hujša bolezen ali da ni na razpolago družinska pomočnica), da mora član delovne skupnosti sam negovati bolnega člana družine, ima za tisti čas pravico do nadomestila osebnega dohodka v višini 80 % od osnove.

8. člen

Član delovne skupnosti, ima pravico do 100 % nadomestila osebnega dohodka, če postane nezmožen za delo zaradi nesreče pri delu, ki je bila povzročena brez lastne krivde, to je, da se je ravnal po varnostnih predpisih in uporabljal zaščitna sredstva, 100 % nadomestila, če postane nezmožen za delo zaradi poklicnih bolezni, ki se pojavljajo v železarni zaradi težkih pogojev dela in nezdrugega delovnega okolja.

9. člen

Za nezgodo na poti na delo in iz dela ima pravico do 100 % nadomestila osebnega dohodka od osnove za nadomestilo, če je bila nezgoda ugotovljena po organih prometne milice ali z verodostojnimi pričami. (Razen v primerih vinjenosti).

Po 3. členu tega pravilnika pa 80 % od osnove za nadomestilo osebnega dohodka.

Če ni bila nesreča ugotovljena v smislu prvega odstavka tega člena ima pravico do 80 % nadomestila osebnega dohodka, po 3. členu tega pravilnika pa 70 % nadomestila od osnove.

10. člen

Upravičenost do 100 % nadomestila zaradi nesreče pri delu, na poti na delo in iz dela bo ugotavljala oddelek za varnost dela, tako, da bo na hrnarske nakaznice vpisal, do kakšne višine nadomestila je vsak upravičen v posameznih primerih.

11. člen

Za infekcijske bolezni ima delavec pravico do 100 % nadomestila osebnega dohodka od osnove, pod pogojem, da se je podredil vsem preventivnim ukrepom, ki jih kolektiv izvaja za preprečevanje takih bolezni.

12. člen

Vojni in mirnodobski vojaški invalidi, španski borci in imetniki »Partizanskega spominskega znaka 1941«, imajo pravico do 100 % nadomestila osebnega dohodka.

Razlika med nadomestilom osebnega dohodka, ki gre po 3., 4., 7., 8., 9. in 13. členu tega pravilnika, to je do 100 % nadomestila, se krije iz sredstev, ki so po posebnih predpisih namenjeni za brezplačno zdravstveno varstvo teh oseb.

13. člen

Član delovne skupnosti, ki ima po tem pravilniku pravico do nadomestila osebnega dohodka vsled nezmožnosti za delo, se za tisti čas, ko je v stacioniranih zavodih, ali kakšnem drugem specializiranem zavodu, v katerem ima nastanitev in hrano, to nadomestilo zmanjša od prvega dne za 20 % če nima družinskih članov, katere bi moral vzdrževati.

14. člen

Član delovne skupnosti, ki postane v 30 dneh po bolezenskem dopustu znova začasno nezmožen za delo zaradi iste bolezni, se računa ta bolezenski dopust kot nadaljevanje prejšnjega, tako glede osnove nadomestila osebnega dohodka, kakor tudi glede njegove višine.

15. člen

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka se ugotavlja na podlagi enoletnega poprečja osebnih dohodkov za preteklo leto v smislu zakona o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva (Uradni list SRS št. 26/70) in statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj (Uradni list SRS 45/70).

16. člen

Na podlagi zakona o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva (Uradni list SRS št. 26/70) plačujejo organizacije nadomestilo osebnega dohodka do 30 dni zaradi nezmožnosti za delo iz svojih sredstev.

17. člen

Pravico do nadomestila osebnega dohodka uveljavlja član delovne skupnosti na podlagi poročila o delovni nezmožnosti, ki ga izstavi obratna ambulanta železarne Jesenice, katere zdravniki so pristojni, da ugotovljajo delovno nezmožnost za delavce železarne.

18. člen

Bolezenske dopuste kontrolira delovna skupnost prek pooblaščenih oseb.

19. člen

Posebno hude kršitve delovne dolžnosti so kršitve bolniškega reda in sicer:

1. Če si nalašč povzroči nezmožnost za delo;
2. Če namenoma preprečuje zdravljenje oziroma osposobitev za delo;
3. Če se brez upravičenega vzroka ne odzove vabilu na dolčen zdravniški ali komisijski pregled;
4. Če dobiva med bolovanjem osebni dohodek, ali se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo.

20. člen

Sestavni del tega pravilnika je seznam poklicnih bolezni zaradi katerih so člani delovne skupnosti, upravičeni do nadomestila osebnih dohodkov po 11. členu tega pravilnika.

Seznam poklicnih obolenj se po potrebi izpopolnjuje.

21. člen

Za infekcijske bolezni se štejejo samo tista obolenja, ki nastopajo epidemično in je zdravstvena služba za preprečevanje takih obolenj preventivno ukrepala.

22. člen

Z dnem, ko začne veljati ta pravilnik, preneha veljati pravilnik o izplačevanju nadomestila osebnega dohodka za prvih 30 dni nezmožnosti za delo vsled bolovanja, ki je bil sprejet na redni seji delavskega sveta železarne Jesenice, dne 16. 2. 1967.

23. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejme delavski svet železarne, uporabljati pa se začne 8 dan po objavi. Objavljen bo pri vseh obratovstvih, vodstvih delovnih enot in sektorjev, kjer je na vpogled vsem članom delovne skupnosti.

Seznam poklicnih bolezni

1. Silikoza
2. Siliko — tuberkuloza
3. Benigne pneumokonioze (običajne zaprta pljuč)
4. Profesionalna astma
5. Obolenost mišic, kosti, sklepov, členkov in žil
6. Profesionalna naglušnost
7. Zastrupitev s svincem
8. Zastrupitev z živim srebrom
9. Zastrupitev z bencolom in homologe (slični mi spojinami)
10. Zastrupitev z manganom
11. Zastrupitev z nitrozni plini
12. Zastrupitev z ogljikovim monoksidom
13. Poklicni ekcem.

Načrtno preventivno vzdrževanje

Spoznanje, da je dobra organizacija dela eno najvažnejših orožij v boju za zvišanje produktivnosti, je tudi pri nas aktualna že več desetletij, zlasti na področju proizvodnje. Bolj ali manj zavzeto delo pri reševanju vprašanj organizacije proizvodnje je do konca druge svetovne vojne tudi v ostalem svetu skoraj docela spregledalo venomer rastoči pomen vzdrževanja proizvodnih naprav.

Težnja za povečanjem ekonomičnosti proizvodnje potrošnih dobrin je s tehničnim razvojem usmerjala človeka v nenehno iskanje novih in boljših proizvodnih sredstev. Prvotno enostavne stroje in tehnološke postopke so zamenjale moderne in dragocene avtomatske naprave, ki pri proizvodnji komajda še potrebujejo človeka, že za bližnjo prihodnost pa napovedujejo futuristi posplošenje uporabe takšnih naprav, kjer bo potrebna le še priprava in plasma proizvodnje.

Ta in podobna dejstva so terjala korenite spremembe odnosov do vrednotenja vzdrževanja in mu zaradi tega v svetu tudi pripisujejo vse večji pomen. Znanost na področju organizacije dela je morala zato usmeriti svoja spoznanja tudi na področje vzdrževanja in mu dodelila naslednji osnovni nalogi:

1. Zagotoviti pripravljenost strojev, naprav in zgradb za proizvodne akcije, kakor je to predvideno s proizvodnim načrtom.

2. Zagotoviti optimalno koristenje proizvodnih naprav z zagotovitvijo časovne trajnosti ob optimalnih stroških glede na vlaganja in vzdrževalne stroške.

Omenjeni nalogi narekuje ta izredno pozornost načrtovanje vzdrževanja, ki mora biti usklajeno z načrtovanjem proizvodnje. Sistem mora zagotoviti tudi minimalne stroške, le-te pa je možno doseči le z dosledno preventivo:

PREPREČITI JE BOLJE, KOT POPRAVLJATI!

Statistične ugotovitve, da z modernizacijo naprav naraščajo tudi stroški vzdrževanja, narekujejo povečano pozornost ob pristopu k določenemu boljšemu sistemu. Cilj ne sme biti ne v nezadostnem, ne v pretiranem vzdrževanju, pač pa v izbiri metode, najugodnejše za dane pogoje.

Kakšen finančni efekt lahko pričakujemo z uvedbo doslednega načrtnega preventivnega drževanja?

Odgovor je v svetu že nestetokrat dokazan:

- najmanj 20 % podaljšanje življenjske dobe naprav,
- najmanj 50 % znižanje zastojev in zaradi tega letni prihranek v višini 3 do 8 % nabavne vrednosti osnovnih sredstev in

— skupni letni prihranek 6 do 15 % nabavne vrednosti osnovnih sredstev.

Vedeti je treba, da zahteva uvažanje takega vzdrževanja razmeroma dolgo dobo in da pri svoji rasti povzroča nekoliko višje stroške, ki pa ob koncu rapidno padejo.

Rastoča mehanizacija in avtomatizacija proizvodnih procesov zahtevata vedno več vzdrževalcev, to pa pomeni, kot že omenjeno, tudi porast stroškov za vzdrževanje in nego naprav. Hkrati se ob tem porajajo tudi vedno večje zahteve po znanju in pravilnem nagrajevanju vzdrževalcev. Logično je, da takšni pojavi postavljajo vodilne organe pred zelo kočljivo preizkušnjo, ki so ji kos le ob maksimalnih naporih vseh prizadetih. Dobro vzdrževanje zahteva namreč tudi dobro sodelovanje vseh služb, ki imajo opraviti s stroški vzdrževanja in s pospeševanjem proizvodnje, vse to pa naj bi pripomoglo k najbolj smotrному usmerjanju denarnih sredstev v obstoječe naprave tako, da bi bila ob najmanjših vzdrževalnih stroških dosežena kar najvišja proizvodnja.

Poudarek je torej na spremljanju za vzdrževanje porabljenih sredstev, uspešnost bdenja nad njimi pa je odvisna tudi od sodelovanja med vodstvom vzdrževanja in organi, ki odločajo o naložbah v izboljšave. Nove naložbe so dostikrat močno opevane, medtem ko vzdrževanje in preventiva, ki skrbita za zagotovitev vračanja teh sredstev, ne najdeta zadostne pozornosti. Zaradi tega mora večina odločitev o izdatkih za nove naprave izvirati iz tega sodelovanja z vzdrževalnimi službami, kar je še zlasti važno pri načrtnem vzdrževanju, h kateremu končno pristopa tudi naša tovarna.

Glavna naloga vzdrževanja naj bi bila v odpravljanju okvar. Toda to ni prava preventiva, je le »prva pomoč« in nič drugega kot krpanje — nameščanje obliža.

Moderna tehnologija je pogojena s številnimi medsebojnimi odvisnostmi. Zaradi tega je takšna metoda vzdrževanja zelo draga, ker povzroča nepredvidene in dolgotrajne izpade proizvodnje, zahteva pa tudi nenormalno visoko število vzdrževalcev. Ob vsem tem je izvajanje nadzorstvenih funkcij zelo težav-

no in dostikrat tudi neuspešno.

Nekateri vzdrževalni inženirji po svetu pravijo, da kar radi vidijo, če njihovi ljudje berejo časopise, češ, to je znak, da je v obratu vse v redu. Toda, temu ni tako! Duhovne kapacitete vodij vzdrževanja bi morale biti in tudi so sposobne izmisliti si točnejše metode za ugotavljanje dejanskega stanja naprav.

KAKO PRISTOPITI?

Začeti je treba v manjšem obsegu in nadaljevati s stopnjo, s katero vsi prizadeti metodo najlažje dojemajo.

V prvi vrsti je treba ugotoviti, kaj vse moramo vzdrževati. Izdelati je treba torej popis vseh tovarniških naprav, kar je potem osnova za nadaljnje delo, ki na splošno zajema:

- izdelavo navodil za preventivne preglede in rutinske zamenjave delov ter za velika popravila,

- predpalniranje popravil in rezervnih delov in

- izdelavo obratovalnih navodil.

Poudariti je treba, da je sleherna od nakazanih nalog zelo obsežna ter zahteva veliko časa. To naj bi bilo hkrati pojasnilo vsem tistim, ki bi zaradi neučakanosti začeli kmalu po pristopu dvomiti v uspešnost postavljenih ciljev, ali pa bi celo negirali v svetu že zdavnaj preizkušene metode.

Ob koncu še pojasnilo o tem, kaj lahko pričakujemo po uvedbi preventivno-načrtnega vzdrževanja:

- krajše zastoje ob okvarah,

- manjše število občasnih preobremenitev vzdrževalcev,

- znižanje frekvence velikih popravil,

- znižanje stroškov popravil, ker so opravljena pred nastopom veržne reakcije zaradi predhodne okvare,

- povečanje življenjske dobe strojev,

- zmanjšanje števila vzdrževalcev,

- zmanjšanje zaloge rezervnih delov,

- povečanje produktivnosti v proizvodnih obratih zaradi zmanjšanja števila in trajanja zastojev,

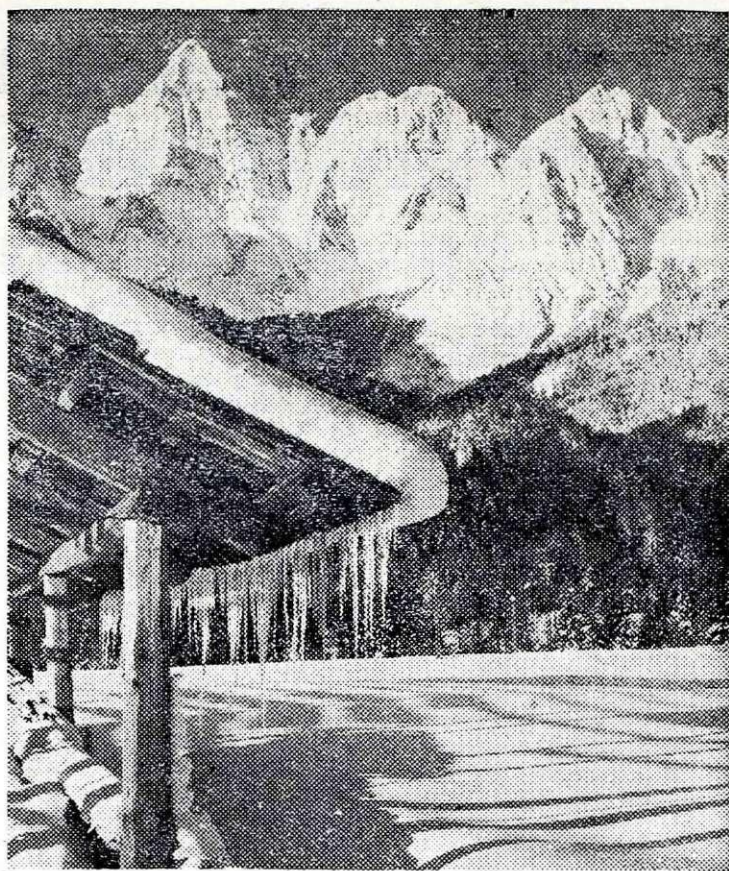
- zaradi povečane točnosti strojev in

- povečana dobit (izplen)

- znižanje proizvodnih stroškov.

V pripravljalni fazi kažejo vse naštetе prednosti na potrebo po maksimalni angažiranosti vseh pristojnih funkcij, saj bo le tako postavljeni cilj dosežen v najkrajšem možnem času.

-bp-

Tako je zabeležil ŠPIK v snegu fotoamater Valodij Stojan

Občinska organizacija SZDL o novih nalogah

Na redni seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice, ki jo je 20. januarja sklical predsednik Berti Brun, so govorili o vprašanju informiranja občanov, o družbenem izobraževanju, o stalnih kadrovskih pripravah na volitve in o realizaciji sklepov zadnje seje občinske konference SZDL.

Iz prvotno zamišljene širine, ki je bila predvsem namenjena razgovoru o vprašanih programskih usmerjenosti lokalnega radia, tednika Železar — glasila delovnega kolektiva Železarne in Glasa — glasila Socialistične zveze delovnega ljudstva za Gorenjsko, so na seji razširili obravnavano področje na vprašanje splošne informiranosti občanov. Poseben organ, ki naj bi v bodoče deloval po tem vprašanju pri občinski konferenci SZDL, naj bi predvsem z ustrezno analizo poiskal odgovor na vprašanje: kateri informativni mediji in v kakšnem obsegu pokrivajo informiranost občanov. Na osnovi take analize bi bilo mnogo lažje obravnavati vlogo in programsko usmerjenost lokalnih informativnih sredstev. Predsedstvo je izvolilo štiričlansko komisijo, ki bo pripravila predlog za delo takega organa in njegov sestav.

Tudi razgovor o vprašanju družbenega izobraževanja v občini je potrdil potrebo posebne sekcije ali komisije pri občinski konferenci SZDL. Splošna ugotovitev je bila, da je to področje dokaj zanemarjeno in nenačrtno in da bo potreben širši družbeni vpliv, da bodo tako delavska univerza, kot šole in kulturno prosvetne organizacije posvetile temu vprašanju več načrtno pozornosti. Pri tem gre za zelo široko področje dela, ki je bilo v občini že močno razvito in ki zajema: šolo za starše, šolo za življenje, splošno kulturno vzgojo, filmsko vzgojo, poljudno znanstveno vzgojo, politično-

ekonomsko vzgojo, šolo za samoupravljalce itd. Tako širok aspekt pa je mogoče doseči z načrtnim usmerjanjem in povezovanjem vseh dejavnikov, ki so poklicani za izvajanje te naloge in ne nazadnje tudi z večjimi finančnimi vlaganji za potrebe družbene vzgoje.

Predsedstvo je v nadaljevanju govorilo o stalnih kadrovskih pripravah za vse vrste volitev. Soglasni so bili, da so potrebni učinkoviti napor k nadaljnji dejanski demokratizaciji volitev, zlasti še kadrovskih priprav za vse vrste volitev. Le tako bo možna nadaljnja demokratizacija in približevanje odločitev neposrednim nosilcem temeljnih političnih pravic — občanom in delovnim ljudem. Da se to doseže, bo potrebno pri vseh organih SZDL, od krajevnih organizacij navzgor uvesti stalno evidentiranje možnih kandidatov. S tem delom, so bili mnenja na seji, je potrebno pričeti takoj, da zaradi časovne stiske pred volitvami ne bo raznih odstopanj in kompromisov. Operativno-tehnične posle v zvezi z evidentiranjem kadrov bo morala opravljati volilna komisija pri občinski konferenci SZDL, medtem ko bo stalno skrb o tem vprašanju moralo imeti tudi predsedstvo oziroma občinska konferenca SZDL.

Ob koncu seje so precizirali še nekaj sklepov sprejetih na zadnji seji občinske konference SZDL in zadolžili člane predsedstva za prisotnost na krajevnih volilnih konferencah.

Letna konferenca borcev prostovoljcev za severno mejo

Se tako slabo vreme in starost ne zadrži doma teh starih veteranov, da ne bi prišli skupaj ob letni konferenci svoje organizacije, ki pomeni zanje kot nekaj praznik.

Tudi letošnje konference, ki je bila 21. januarja v prostorih doma upokojencev na Jesenicah, se je udeležilo nepričakovano veliko število članov z vseh strani jeseniške občine. Člani z radovljiske občine so se namreč proti koncu lanskega leta odvojili in ustanovili lastno organizacijo, ker je njihovo število precej narastlo in so bili zato mnenja, da bodo tako lažje delovali.

Posebno so se zadržali ob poročilu dela odbora v preteklem času, ko so člani uveljavljali pravice, ki jim pripadajo po republiškem zakonu o borcih za severno mejo 1918/19. Rok za prijavo je namreč potekel ob zaključku leta 1970 in še zadnje dni leta je bilo rešenih nekaj primerov. Tako je bilo vloženih v letih 1969 in 1970 pri občinski skupščini na Jesenicah 131 zahtevkov, ugodno rešenih pa je bilo 110, ostali so bili zavrnjeni radi nezadostne dokumentacije.

Posebno pozornost so posvetili izvajanju predsednika rep. odbora Zveze prostov. za severno mejo tov. Štauderharja, ki je kaj obširno opisal vsa dogajanja na Koroškem od ponesrečenega plebiscita leta 1920, pa v času med prvo in drugo svetovno vojno in nacističnim režimom, ko je bil naš narod na Koroškem preganjan. Dalje je omenil avstrijsko državno pogodbo iz leta 1955 s katero so v 7. členu te pogodbe zajamčene vse narodnostne pravice naše manjšine na Koroškem. Ta pogodba pa je le na papirju in se ne izvaja. Nasprotno, vedno bolj pogosti so izpadi proti našemu življenju in prav dogodka pred tedni dokazujejo, da so še vedno na površju ljudje, ki bi radi škodovali narodnostni skupini onstran Karavank. Tako je omenil tudi najnovejšo dogodko v Velikovcu, ko je občinski svet soglasno sklenil, da preimenuje nekatere ulice po znanih sovražnikih našega naroda na Koroškem. Soglasno so udeleženci konference izglasovali resolucijo, za zaščito naše slovenske manjšine na Koroškem z zahtevo, da pride ta končno do svojih narodnostnih pravic, ki ji pripadajo po omenjeni pogodbi. Resolucija je bila poslana na vsa pristojna mesta.

Med razpravo so nekateri govorniki zelo kritično ocenili spise, odnosno spomine pok. Štefina, kateri so depoinirani v tehničnem muzeju Železarne. Ti spomini se nanašajo na boje za našo severno mejo pred dobrega pol stoletja in so po mnenju nekaterih prava ponaredba resničnosti. Mnenja so bili, da naj se ti spisi uničijo ali pa naj se dopolnijo in popravijo z zjavami še živčih udeležencev teh bojev, sicer bodo naš znanost, ki bodo to čitali, napačno informirani o resničnih dogajanjih v takratnem času na Jesenicah in onstran Karavank.

Tov. Konobelj Franc-Slovenko, predsednik občinskega združenja ZB NOV, je utemeljeval povezanost in sodelovanje obeh sorodnih organizacij, ker so se člani obeh borili za iste cilje in imata

obe tudi iste naloge, le še bolj bi se bilo treba povezovati tudi z zamejskimi Slovenci.

Novoizvoljeni odbor so zadolžili, da predlaga skupščini občine Jesenice, da naj bi se v bližnji prihodnosti preimenovala ena ulica tudi po generalu Maistru, ki je imel mnoge zasluge za naš slovenski narod. Dalje je tudi zadolžen, da oskrbi tudi prapor organizacije in postavi nekatera spominska obeležja, na krajih, ki so pomembni iz časa bojev za severno mejo.

Po končani konferenci so se člani organizacije in člani republiškega odbora še dolgo zadržali v prisrčnem pogovoru o časih izpred pol stoletja, a tudi o sedanjih razmerah onstran Karavank, ko se naš narod še vedno bori za osnovne pravice, ki mu pripadajo. sš

Ob akciji »Smeti na svoja mesta«

Za lanske leto prizadevanje pri gojitvi rož, bo Turistično društvo dalo diplome enaindvajsetim najbolj prizadevnim na območju od Hrušice do Potokov. Ko je čas rasti rož minil, so pričeli z akcijo »Smeti na svoja mesta!« in »Napisi naj bodo v redu!« — Prvi pregled je opravila komisija decembra, ko še ni bilo snega. Ugotovljene pomanjkljivosti pa tudi prizadevanja za red in čistočo so bila objavljena v Radiu Jesenice. Pri drugem hitrem pregledu Jesenic bi lahko napisali več pomanjkljivosti. Dve od njih smo zabeležili tudi na filmski trak.

Prostor za smeti na prostoru med železniško postajo in pošt-nim poslopjem. Torej na kraju, kjer hodi mimo zelo veliko ljudi. — In kaj bi bilo storiti? Vsekakor kupiti več zabojev, ali pa smeti večkrat na teden odpeljati. In razumljivo smet-njake zložiti tako, da se bo že na zunaj videlo, da je nekdo odgovoren za red in čistočo.

Na sliki vidimo zelo postrani okvir, ki kaže smer glavne ceste. Kdo ga je takole skrivil, ni znano. Vsekakor pa je bil to neznan avtomobilist, ki se je v nočnih urah zaletel vanj. Važno je le to, da bi ga morali tisti, ki imajo na skrbi vzdrževanje teh naprav, v najkrajšem času popraviti.

Pred jutrišnjim občnim zborom javorliške Svobode

Jutri zvečer bo v prostorih delavskega doma Albina in Julke Pibernik občni zbor javorliške Svobode. Upravni odbor društva bo članom društva obrazložil probleme, ki so bili najbolj značilni za preteklo mandatno dobo. Na Javorniku se vzporedno odvijata dve dejavnosti in sicer društvena, ki ima zaradi reorganizacije na glasbenem področju nekoliko skrčen obseg in dejavnost, ki se nanaša na upravljanje in vzdrževanje delavskega doma. Vendar pa sta obe dejavnosti tesno povezani druga z drugo, saj je njihov skupni cilj ta, da tako UO Svobode kot UO delavskega doma v prihodnje organizirata ob aktivnem sodelovanju različnih kulturnih ustanov, organizacij in društev kulturne prireditve, ki bodo današnjemu času na primerni kakovostni ravni.

Vzporedno s tem pa bo potrebno z enotno in bolj učinkovito akcijo prek bodoče kulturne skupnosti iskati sredstva za dograditev zgornjih prostorov delavskega doma, ki naj bi jih usposobili za umetnostno galerijo in knjižnico. Drugo področje, ki ga na Javorniku zelo močno poudarjajo, so skupne akcije vseh društev in organizacij, pri katerih pa tudi Svoboda učinkovito sodeluje. Tu sta mišljena tradicionalni kurirski smuk in pohod Ježkovega odreda po partizanskih poteh.

Na jutrišnjem občnem zboru bi kazalo spregovoriti tudi

o organizaciji nekaterih skupnih akcij na kulturnem področju, kakršne so na Javorniku že organizirali, pa so jih pozneje iz objektivnih razlogov opustili. Ponovno bo treba vzpostaviti tesnejše stike s svobodaši v Trbovljah in Braniku ter kulturno prosvetnimi društvi v zamejstvu. Društvo bo tem nalogam kos le v primeru, če bo organizacijsko še bolj utrjeno in če bodo v vrste novoizvoljenega UO vključili čim več mladih ljudi, ki bodo morda pripravljeni aktivno sodelovati, obenem pa bodo sedanjim nekaterim že ustaljenim akcijam in navadam dodali še nova področja dela in tako popestrili kulturno življenje na Javorniku.

Nov garni hotel v Kranjski gori

V ponedeljek je bila 12. redna seja sveta za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Jesenice. Na dnevnem redu je bila razprava o osnutku odloka o določitvi odstotka sredstev, ki se izločajo kot prispevek za stanovanjsko izgradnjo in subvencioniranje stanarin ter o razgrnitvi dopolnitve zazidalnega načrta nove hotelske cone v Kranjski gori. Omenjeni odlok določa, da je treba od štirih odstotkov, kolikor morajo delovne organizacije in ustanove vlagati v

sklad skupne porabe kot sredstva, ki so namenjena za stanovanjsko izgradnjo, sedem odstotkov nameniti za kritje razlik v stanarini (subvencioniranje). Odlok še določa, da delovnim organizacijam za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini pripada subvencija v znesku, ki znaša največ 50 % amortizacijskega zneska, zbranega od stanarin.

V drugi točki dnevnega reda pa so člani sveta razpravljali o dopolnitvi zazidalnega načrta Kranjske gore. Načrt naj bi dopolnili z

novi lokacijo garni hotela — depandanse, katerega name-rava graditi hotelsko podjetje Gorenjka Jesenice. Ta je bil v starem načrtu že predviden. Članj sveta so bili mnenja, da je dopolnitev hotelske cone s predvideno novogradnjo dobro izvedena ter so se strinjali s predvideno spremembo zazidalnega načrta. Zaradi spremembe pa morajo tako dopolnjeni načrt javno razgrniti za čas 30 dni. V tem času bodo občani lahko tudi dali svoje pripombe. Zazidalni načrt bodo te dni razgrnili v avli skupščine občine Jesenice.

Filmska vzgoja

Od filmskega kiča, do filmske umetnine

VII.

V zadnjem nadaljevanju smo obravnavali nekaj mnenj, ki označujejo ponesrečeno slabe filme in uspele slabe filme. Ob koncu sestavka pa smo omenjali tako imenovani filmski kič, ki ga največkrat zasledimo ravno v uspehih slabih filmih. Filmski ustvarjalci, ali bolje rečeno filmski producenti dobro vedo, da je še ogromna množica filmskih gledalcev brez osnovne filmske kulture, da njihov okus za umetnino ni izoblikovan in da jim zato lahko pod krinko živopisane zunanjosti vsiljujejo banalne, puhle in lažne vsebine, ideje, moralne nazore in podobno. Njihov (ustvarjalci in producenti) namen ni, da bi gledalcem posredovali življenjske resnice, s katerimi bi s tehtno vsebino in njej ustrezajočo obliko pretresli njihovo zavest in čustva. Taki filmi resnično lahko imenujemo »izdelke tovarne sanj«, kjer jim je film samo trgovsko blago za čimboljši zaslužek.

Kadar govorimo o filmskem kiču, ne mislimo samo na estetska odstopanja, ki sama po sebi niso niti toliko zaskrbjujoča, čeprav kvarijo človekov okus in posluš za lepo. Veliko bolj pomembno je, da taki filmi gledalca počasi duhovno poplitvijo tako daleč, da svojo personifikacijo iščejo v zlaganih, banalnih vsebinah in osebah. Še celo več, tak gledalec zelo rad izmišljene filmske vsebine in v teh proglašene »moralne« norme in ideje, prenaša v svoj lastni odnos do okolja, ljudi in življenja. Tako imenovani filmski kič, v tem širokem smislu, je lahko še posebno škodljiv za mlade gledalce, ki nimajo osnovne filmske vzgoje in še neizoblikovane etične norme, ker zelo radi v takih banalnih filmskih »junakih« iščejo svoje idole in vzor. Taki filmi pa imajo seveda tudi svoje politično ozadje — odvrčati ljudi od resničnih človeških in družbenih problemov, da ne bi ljudje v njih začutili sami sebe, svoje revščine ali izkoriščanja in podobno. Da ljudje o njih ne bi začeli trezno in logično misliti ter sklepati. Namesto treznosti in logičnosti nastopa v takih banalnih filmih slučaj, jasna in natančno opredeljena čustva pa izpodrine sentimentalnost. Zato kič predvsem v zahodnem svetu izredno cvete in filmski producenti in ustvarjalci v svojih »tovarnah sanj« serijsko proizvajajo ljubezensko romantiko, ta »bolezen« pa se na poseben način kaže praktično v vsaki filmski produkciji.

Toda vrnimo se nazaj na presojo filma. Če smo pri uspelem slabem filmu rekli, da ga je oblikoval spreten obrtnik, ki je znal naivno vsebino, polno puhlosti in laži, prefinjeno posneti na filmski trak, moramo pri ponesrečenih dobrih filmih ugotavljati nasprotno. Če tak film presojamo po vsebinski, idejni in etični plati potem takoj vidimo, da je ustvarjalca — režiserja vodil umetniški navdih, da je hotel ustvariti dober film. Njegovo poznavanje izraznih sredstev filmskega jezika, ali še bolje rečeno obvladovanja teh sredstev po tehnični plati, ni bilo tolikšno, da bi svojo vsebino, idejo oziroma zamisel tudi ustrezno oblikoval. Če smo prej poudarjali neskladnost med vsebino in obliko na škodo vsebine (pri uspehih slabih filmih — VI. nadalj.), potem pri neuspehih dobrih filmih moramo poudariti nasprotno. Tehtni, psihološko, dramsko, etično in idejno pristni vsebini režiser ni uspel dati ustreznega vnanjega okvirja oziroma oblike v kateri bi dobra zamisel polno zaživela.

Na osnovi vsega tega kar smo doslej zapisali in seveda, če smo tudi razumeli, ali poskušali posamezne filme, ki smo jih gledali tudi na osnovi tega vrednotiti, potem tudi že vemo kaj pomenijo uspehi dobri filmi. To so filmi, v katerih je bila resnična vsebina dramsko, psihološko, idejno in etično mojstrsko oblikovana s spretno in posrečeno uporabo vseh izraznih sredstev filmskega jezika. Tak film nas mora o vsebini, ki jo obravnava tudi prepričati, kar pomeni, da tak film predstavlja utrip pristinega, neponarejenega življenja, ljudi in časa. Gledalec mora biti ob takem filmu prežet z občutkom, da je doživel nekaj lepega, resničnega, pristinega — da je doživel umetnino.

(Nadaljevanje)

Rezultati prvenstva Železarne za leto 1970

Strojni vzdrževalci najboljši tudi na športnem področju

V soboto, 23. januarja smo bili v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah navzoči pri vsakoletni razglasitvi rezultatov prvenstva železarne Jesenice v športni rekreaciji za lanske letošnja zimska in letna tekmovanja. Na slavnosti je bil navzoč tudi glavni direktor mag. inž. Peter Kunc, šef delovne enote strojnega vzdrževanja dipl. inž. Miroslav Noč, obratovodja elektro-toplotne energije dipl. inž. Jože Kramar, predstavnik TVD Partizan Jesenice in podpredsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Tomaž Klinar. Razdelitev pokalov, diplom in praktičnih nagrad je opravil predsednik komisije za športno rekreacijo Janez Oven, pri čemer sta mu pomagala člana komisije dipl. inž. Vitomir Gričar in Božo Oblak.

Kljub relativno dobri udeležbi in skoraj popolni udeležbi tekmovalcev iz nekaterih obratov, pa smo na podelitvi pogrešali nekatere obrate, ki bi lahko poslali vsaj svoje zastopstvo, da bi prevzeli nagrade svojih sodelavcev ali obrata.

Po uvodnem pozdravu je predsednik komisije za športno rekreacijo Janez Oven na kratko orisal rekreacijsko dejavnost v Železarni in delo komisije ter športnih referentov pri sindikalnih odborih v obratih v lanskem letu. V letu 1970 je komisija v Železarni organizirala prvenstva v 12 panogah: sankanje, veslalom, kegljanje na asfaltu in ledu, streljanju, šahu, namiznem tenisu, balinanju, atletiki, plavanju, nogometu in odbojki. Vseh tekmovanj se je udeležilo 2.821 sodelavcev in sodelavcev, kar je 400 manj kot leto prej, vendar pa ob znatno večji udeležbi obratov (pri tem moramo upoštevati, da so posamezni sodelavci tekmovali v več panogah — op. p.). Lani so se vseh tekmovanj udeležili obrati: MARTINARNA, UPRAVNE SLUŽBE, HLADNA VALJARNA — ŽIČARNA, STROJNE DELAVNICE IN STROJNO VZDRŽEVANJE, pet obratov pa se je udeležilo enega do pet tekmovanj. To potrjuje, da že v tretjini obratov pomeni športna rekreacija pomemben dejavnik zabave in korištenja prostega časa. Najbolj se sodelavci zanimajo, kar potrjuje udeležba, za: streljanje, kegljanje na asfaltu in ledu, sankanje ter smučanje, zelo pa se tem panogam približujejo še: balinanje, nogomet in odbojka. Predsednik Oven je dejal, da je zanimanje sodelavcev za panoge, v katerih dosežemo tudi vrhunske dosežke, znatno večje in zato komisija tudi finančno podpira nekatere kvalitetne športe v občini. Na drugi strani pa se sodelavci zanimajo tudi za panoge, ki fizično niso prezahtevne in v katerih se lahko med seboj pomerijo brez večjih priprav (sankanje, balinanje, streljanje, kegljanje).

Člani kolektiva so se v preteklem letu udeležili tudi letnih in zimskih športnih iger v okviru združenega podjetja Slovenske železarne, športnega peterboja v žalcu, maj-

skega srečanja mladih v Zagrebu in troboja v Sisku. Na teh tekmovanjih je sodelovalo 245 naših sodelavcev.

Med aktivnosti na tem področju moramo prišteti še številna interna obratna tekmovanja in tekmovanja med posameznimi obrati ali skupino obratov. Le-ta so velikokrat celo zanimivejša za sodelavce. Lani je bilo takih tekmovanj 21 s 650 udeleženci.

Pri oceni rekreacijske dejavnosti v Železarni, je dejal predsednik komisije, moramo omeniti tudi redne rekreacijske skupine v kegljanju na asfaltu in dve telovadnici rekreacijski skupini, ki delujeta v telovadnicah osnovne šole na Jesenah in v Mojstrani. V teh skupinah se aktivno rekreira okoli 600 članov kolektiva. Na osnovi tega bi lahko razdelili športno rekreacijo v Železarni na pet področij: prvenstva železarne, medobratna tekmovanja, obratna tekmovanja, medkolektivna tekmovanja in rekreacijske skupine.

Skupaj je v lanskem letu na raznih tekmovanjih nastopalo 4.316 sodelavcev. K temu pa moramo prišteti še okrog 180 športnih delavcev, od katerih se večina redno ali občasno aktivno ukvarja z organizacijo tekmovanj. Predsednik komisije Janez Oven je rekreativno dejavnost v podjetju ocenil kot razmeroma živahno, pestro in učinkovito. Seveda pa je pri tem treba upoštevati tudi splošne pogoje dela (večizmensko delo) in nazadovanje razvoja materialne osnove. Prav gotovo pa bomo morali poskrbeti za nekatere nove dnevne in tedenske oblike rekreacije. Janez Oven se je ob koncu svojega govora zahvalil za sodelovanje vsem športnikom, športnim referentom in ostalim športnim delavcem.

Sledila je razdelitev pokalov, diplom in praktičnih nagrad posameznikom, ekipam in obratom.

Po razdelitvi priznanj je vsem tekmovalcem in obratom čestital in se zahvalil za sodelovanje podpredsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Tomaž Klinar. Poudaril je, da bodo potrebna še prizadevanja, da k aktivni športni rekreaciji pridobimo še

ostale sodelavce. To ni samo eden od elementov zdravja in boljšega počutja oziroma večje delovne sposobnosti, ampak tudi področje, kjer se med seboj bolj zblizujemo in krepimo kolektivnost in kolektiv.

Potem, ko se je podpredsednik Klinar v imenu TO OO sindikata zahvalil tekmovalcem, komisiji za športno rekreacijo, športnim referentom v sindikalnih odborih in vsem, ki so kakorkoli sodelovali in jim zaželel mnogo uspehov v letu 1971, je izročil praktične nagrade nekaterim najuspešnejšim in najaktivnejšim športnim referentom v sindikalnih odborih.

Nagrade so prejeli: Zdravko FRELIH, Janez MARKELJ, Lado BENET — vsi strojno vzdrževanje, Janez OVEN — HVŽ, Franc OBLAK, strojno vzdrževanje, Jože ČEBASEK — strojne delavnice, Edi DOBRAVC — upravne službe, Vinko JORDAN — valjarna Bela, Ivo DRAGICEVIČ — martinarna, Anton KORANTAR — strojne delavnice.

REZULTATI —

moški

ZIMSKI DEL:

Sankanje:

Posamezniki nad 40 let: 1. Janez SMOLEJ — livarna, 2. Matevž KLEMENC — martinarna, 3. Milan BUKVIČ — livarna.

Ekipno: 1. HVŽ, 2. strojno vzdrževanje, 3. martinarna.

Posamezniki do 40 let: 1. Drago DOKL — martinarna, 2. Matija LAKOTA — martinarna, 3. Tomaž ROBIC — HVŽ.

Ekipno: 1. martinarna, 2. strojne delavnice, 3. HVŽ.

Veslalom:

Posamezniki nad 40 let: 1. Milan VOVK — upravne službe, 2. Zvone HUTAR — livarna, 3. Karel RAZINGER — PIV energija.

Ekipno: 1. OTK, 2. strojno vzdrževanje, 3. transport.

Posamezniki do 40 let: 1. Lovro MARKEŽ — upravne službe, 2. Klavdij MLEKUŽ — strojno vzdrževanje, 3. Jernej MARKEŽ — RO.

Ekipno: 1. strojno vzdrževanje, 2. valjarna Bela, 3. HVŽ.

KEGLJANJE NA LEDU:

Posamezniki: 1. Milan MRAVLJE — strojne delavnice, 2. Ciril GRABNAR — HVŽ, 3. Marjan PRISTOV — valjarna Bela.

Ekipno: 1. strojne delavnice, 2. HVŽ, 3. strojno vzdrževanje.

Aktivni tekmovalci: 1. Vinko KOZJEK — gradbeno vzdrževanje, 2. Vinko VALENTAR — RTA, 3. Mirko BENEĐIČ — strojne delavnice.

(nadalj. na 14. strani)

Strojni vzdrževalci najboljši tudi na športnem...

(Nadaljevanje s 13. strani)

Streljanje z zračno puško:
Posamezniki: 1. Stane SEKNE — upravne službe, 2. Filip KORDEŽ — VEN, 3. Franc TRPLAN — strojno vzdrževanje.

Ekipno: 1. strojno vzdrževanje, 2. HVŽ, 3. upravne službe.

Aktivni tekmovalci: 1. Edo DOBRAVC — upravne službe, 2. Pavel JEZERSEK — VEN, 3. Andrej PIRMAN — strojno vzdrževanje.

Kegljanje na asfaltu:

Posamezniki: 1. Marjan PRISTOV — valjarna Bela, 2. Srečko SODJA — valjarna Bela, 3. Jadran KOZAMERNIK — strugarna valjev.

Ekipno: 1. strojno vzdrževanje, 2. elektro jeklarna, 3. valjarna Bela.

Sah:

Ekipno: 1. HVŽ, 2. upravne službe, 3. Javornik II.

Namizni tenis:

Ekipno: 1. upravne službe, 2. strojno vzdrževanje, 3. HVŽ.

ZIMSKI DEL — skupaj:

1. strojno vzdrževanje — 541 točk, 2. HVŽ — 535,5, 3. strojne delavnice — 477,5, 4. upravne službe — 447, 5. martinarna — 317,5, 6. OTK —

218,5, 7. jeklovlek — 218, 8. valjarna Bela — 214,5, 9. plavž — 208, 10. transport — 204 točke.

LETNI DEL:

Balinanje:

Posamezniki: 1. Rudi PLESNICAR — HVŽ, 2. Nikola GUČANAC — livarna, 3. Stanko PULEC — HVŽ.

Ekipno: 1. martinarna, 2. strugarna valjev, 3. strojne delavnice.

Plavanje:

50 m prosto: 1. Beno RAMUŠ — upravne službe, 2. Alojz LEBAR — strojno vzdrževanje, 3. Ivan HERMAN — HVŽ.

50 m prsno: 1. Vojko KUČINA — upravne službe, 2. Jože DOVŽAN — strojne delavnice, 3. Florijan VELIKONJA — HVŽ.

3 × 50 m prosto: 1. strojne delavnice (Zakrajšek, Jakopič, Rink), 2. strugarna valjev (Tišov, Barbo, Novak), 3. upravne službe (Marolt, Kučina, Ramuš).

Ekipno: 1. upravne službe, 2. strojne delavnice, 3. strugarna valjev.

Atletika:

100 m: 1. Jani JELOVČAN — strojno vzdrževanje, 2. Jože ŠUSTAR — VEN, 3. Mirko KLINAR — strojne delavnice.

300 m: 1. Miha MOHORČIČ — strojno vzdrževanje, 2. Sašo PRETNAR — strojne delavnice, 3. Janez JENKO — uprave službe.

1000 m: 1. Janez MLINAR, jeklovlek, 2. Jože DOVŽAN, strojne delavnice, 3. Alojz KERSTAJN: upravne službe.

4 × 100 m: 1. ekipa upravne službe (Pintar, Zupan, Jenko, Pristov), 2. strojne delavnice (Klinar, Pretnar, Čebašek, Anđelšek), 3. strojno vzdrževanje (Mohorčič, Benet, Lah, Jelovčan).

Daljina: 1. Jože ČEBAŠEK — strojne delavnice, 2. Franc PINTAR — upravne službe, 3. Mirko KLINAR — strojne delavnice.

Višina: 1. Jani JELOVČAN — strojno vzdrževanje, 2. Jože ČEBAŠEK — strojne delavnice, 3. Franc PINTAR — upravne službe.

Met krogle: 1. Marjan PRISTOV — upravne službe, Srečko SUDJUKOVIČ — jeklovlek, 3. Milan KLINAR — martinarna.

Ekipno: 1. strojne delavnice, 2. upravne službe, 3. strojno vzdrževanje.

Odbojka:

Ekipno: 1. HVŽ, 2. strojno vzdrževanje, 3. upravne službe.

Nogomet:

Ekipno: 1. valjarna Bela, 2. transport, 3. martinarna.

LETNI DEL — SKUPAJ:

1. strojne delavnice — 282,5 točk, 2. upravne službe — 279,5, 3. strojno vzdrževanje — 273,5, 4. HVŽ — 230,5, 5. martinarna — 185,5, 6. strugarna valjev — 161, 7. valjarna Bela — 147, 8. jeklovlek — 119, 9. Javornik I — 115, 10. VEN — 107 točk.

SKUPNI VRSTNI RED:

1. strojno vzdrževanje	814,5 točke
2. HVŽ	796 točk
3. strojne delavnice	737 točk
4. upravne službe	726,5 točke
5. martinarna	503 točk
6. valjarna Bela	361,5 točke
7. jeklovlek	337 točk
8. plavž	271 točk
9. transport	253 točk
10. livarna	246 točk

Sankaško tekmovalstvo sodelavcev z Javornika

V soboto, 16. januarja je obrat Javornik I organiziral sankaško tekmovalstvo, ki se ga je udeležilo 33 članov.

Tekmovalstvo smo izvedli v dveh skupinah in sicer za starejšo in mlajšo skupino. Med mlajšimi je bila zelo slaba udeležba, samo sedem sodelavcev, medtem ko je bilo starejših 26. Pri starejših je bli prvi Zvonko NOČ,

čas 1.24 m. Pri mlajših pa Enver MUJČIČ, 1.20 m.

Po končanem tekmovalstvu smo se zbrali v domu na Pristavi, kjer smo imeli obilno malico in razglasitev rezultatov ter razdelitev spominskih nagrad, katere so prejeli vsi tekmovalci. Po zaključku smo se veselili in nasmejani vrnili v dolino. Takih srečanj v naravi si še želimo!

Karel Fekonja

Svetovno prvenstvo v sankanju

V dneh 30. in 31. I. 1971 bo v Olangu (Valdaora) — letoviškem kraju v Dolomitih — Italija, izvedeno svetovno prvenstvo v sankanju na UMETNIH PROGAH. Na prvenstvu bo sodelovala tudi petčlanska ekipa Jugoslavije, ki jo sestavljajo tekmovalci: Jože Divjak, Janez Hrovat in Maks Klinar iz Jesenic ter Marjan Lombar in Štefan Zupan iz Begunj. Pravico za sodelovanje na tem prvenstvu so si pridobili na podlagi lanskega leta 1970 izvedeno testno tekmovalstvo, je precej zahtevna in hitra, radiusi posameznih »S« zavojev pa znašajo od 9 do 10 m. Proga je v celotni dolžini razsvetljena kar omogoča tudi nočna tekmovalstva.

Ekipa je odpotovala v Olang 25. t. m., vendar so s treningom pričeli zaradi južnega vremena šele 26. t. m., to je naslednji dan, kar se bo našim tekmovalcem, ki niso sodelovali na letošnjem evropskem prvenstvu v sankanju na umetnih progah 16. in 17. t. m. v Imstu, Avstrija, občutno poznalo pri merjenju sil s prekaljenimi tekmovalci predvsem iz Avstrije, Poljske, Zvezne republike Nemčije in Nemške demokratične republike. Ni pa zanemariti tudi domačinov, saj je na zadnjem evropskem prvenstvu zmagal prav italijanski dvosed.

J.J.

REZULTATI —

ženske:

Sankanje:

Posameznice: 1. Vladimira SODJA — upravne službe, 2. Angela KLINAR — HVŽ, 3. Stana KLEMENC — strojne del.

Ekipno: 1. upravne službe, 2. strojne delavnice, 3. HVŽ.

Veleslalom:

Posameznice: 1. Lojzka PRACEK — upravne službe, 2. Danica BENEDIK — upravne službe, 3. Ivica POVSIN — OTK.

Kegljanje na ledu:

Posameznice: 1. Vladimira SODJA, — upravne službe, 2. Antonija KLINAR — upravne službe, 3. Neda OBLAK — upravne službe.

Kegljanje na asfaltu:

Posameznice: 1. Jožica BAKOVNIK — RTA, 2. Majda KRALJ — upravne službe, 3. Marija DOBRAVC — RTA.

Ekipno: 1. RTA, 2. upravne službe, 3. elektrooddelek.

Streljanje:

Posameznice: 1. Sonja GAJSEK — upravne službe, 2. Štefica DIMC — GPŽ, 3. Sonja FRELIH — RTA.

Ekipno: 1. upravne službe, 2. RTA, 3. RO.

Aktivne tekmovalke: 1. Majda KRALJ — upravne službe.

Atletika:

60 m: 1. Marija PETERNEL — strojne delavnice, 2. Stana KLEMENC — strojne delavnice.

Daljina: 1. Stanka KLEMENC, 2. Marija ZUPAN (obe strojne delavnice).

Višina: Marija PETERNEL — strojne delavnice.

Met krogle: 1. Stanka KLEMENC — strojne delavnice, 2. Marija ZUPAN — strojne delavnice.

ZENSKA SKUPAJ:

1. upravne službe — 232 točk, 2. HVŽ — 141, 3. RTA — 99, 4. RO — 95, 5. OTK 77,5 točk.

Decembra in januarja, kadar je dovolj snega, je smučanje in sankanje prijetno, kar sredi Jesenic, na Mesarjevem travniku. To so ugotovili med drugimi tudi tile štirje pionirji: osemletna Bojan in Rajko, leto mlajši Radovan ter šestletni Mitja, ki stanujejo tam v bližini. «Tovariš, slikajte nas,» so dejali. Zakaj jih tudi ne bi, tako ljubke, razigrane na sicer majhnem, pa vendar kar prijetnem smučišču sredi Jesenic!

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

30. in 31. januarja angl. barvni CS film DARLING V NEPRILIKI, v režiji Jacka Daviesa in Kena Annakina, v glavni vlogi Leslie Phillips, ob 17. in 19. uri.

1. februarja ital. barvni CS film SMRT BANDE ROGER PRATTA, v režiji Giulia Petronija, v glavni vlogi Giuliano Gemma, ob 17. in 19. uri.

2. in 3. februarja ameriški barvni film VETROVI JAMAICE, v režiji Aleksandra Mackendricka, v glavni vlogi Anthony Quinn, ob 17. in 19. uri.

4. februarja amer. barvni CS film ZID ŽELJA, v režiji Joea Massota, v glavni vlogi Jack Macgowrana, ob 17. in 19. uri.

5. februarja angl. barvni CS film LIGEJIN GROB, v režiji Rogerja Cormana, v glavni vlogi Vincent Price, ob 17. in 19. uri.

6. februarja amer. barvni film DESPARADOSI, v režiji Henryja Levina, v glavni vlogi Vins Edwards, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

30. in 31. januarja ameriški barvni film VETROVI JAMAICE, ob 18. in 20. uri.

1. in 2. februarja angl. barvni CS film DARLING V

NEPRILIKI, ob 18. in 20. uri.

3. februarja amer. barvni CS film ZID ŽELJA, ob 18. in 20. uri.

4. in 5. februarja ameriški barvni CS film OBRAMBA OBTOŽUJE, ob 18. in 20. uri.

6. februarja šp.-ital. barvni film STIRI DOLARJE ZA MASCEVANJE, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

30. januarja franc. barvni film SREČNI NAGRAJENEC.

31. januarja amer. barvni film OGNJENA REKA.

3. februarja angl. barvni CS film DARLING V NEPRILIKI.

6. februarja amer. barvni CS film OBRAMBA OBTOŽUJE.

Kino KRANJSKA GORA

30. januarja amer. barvni CS film Dr. ŽIVAGO.

31. januarja amer. barvni CS film OBRAMBA OBTOŽUJE.

4. februarja amer. barvni film VETROVI JAMAICE.

6. februarja angl. barvni CS film DARLING V NEPRILIKI.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

30. januarja amer. barvni CS film OGNJENA REKA, ob 19. uri.

7. FEBRUARJA ZA SVINJSKO GLAVO

Pustni čas se vse bolj bliža (pust je 23. februarja), čas, v katerem so nam dovoljene tudi neumnosti.

Na Jesenicah bomo tudi letos organizirali zanimivo predpustno smučarsko prireditev — tekmovalstvo za trofejo »svinjska glava«. Prireditelj ima že tradicijo, saj je letos že petič zapovrstjo in sicer v nedeljo, 7. februarja na Črnem vrhu.

Ponovimo propozicije tekmovanja: Sodelujejo lahko polnoletni občani Jesenic, s pogojem, da imajo pustno masko in pa smuči (lahko tudi na rami). Čas od starta do cilja bodo merili in tisti, ki se bo najbolj približal poprečnemu času, bo dobil trofejo »svinjsko glavo«. Seveda pa bo največ nagrad namenjenih najboljšim maskam, ki jih bo ocenjevala posebna komisija. Z vrednimi nagradami bo nagrajenih kar 20 mask.

Cilj tekmovanja bo pred domom v Črnem vrhu, kjer bo tudi razglasitev in pa celotni ceremonijal volitve župana Črnega vrha. Glavno besedo pri tem bodo imeli Franci Košir, Tone Fornezzi-Tof, Bojan Čebulj in pa hruščanska godba na pihala.

Zabave ne bo manjkalo, zato v nedeljo, 7. februarja ob 11. uri nasvidenje v Črnem vrhu!

Odbor

OBVESTILO

Oddelek za notranje zadeve skupščine občine Jesenice ponovno obvešča lastnike motornih in priklopnih vozil, da so dolžni po 13. členu pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil (Uradni list SFRJ št. 20/67) zahtevati podaljšanje veljavnosti registracije pred potekom roka, do katerega velja prometno dovoljenje.

Podaljševanje registracije je vsak dan v pisarni oddelka za notranje zadeve SOB Jesenice (soba št. 10). Lastniki motornih vozil lahko vse opravijo na kraju registracije (vplačilo cestne pristojbine, obveznega zavarovanja in drugo).

Lastnikom ali uporabnikom motornih vozil, ki v zakonitem roku ne bodo zahtevali podaljšanja registracije ali najkasneje v 30 dneh po preteku veljavnosti, bomo vozila brisali iz evidence registriranih motornih vozil, evidenčne tablice pa odvzeli. Vozila s pretečeno veljavnostjo prometnega dovoljenja ne smejo biti v javnem cestnem prometu.

Oddelek za notranje zadeve
Skupščine občine Jesenice

31. januarja amer. barvni film TRIJE MUSKETIRJI, ob 17. uri, ob 19. uri amer. barvni CS film Dr. ŽIVAGO.

3. februarja amer. barvni CS film OBRAMBA OBTOŽUJE, ob 19. uri.

6. februarja amer. barvni film VETROVI JAMAICE, ob 19. uri.

ZAHVALA

Ob tako težki in nenadomestljivi izgubi naše drage žene in mamice

IVANKE FLANDER

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v tako bolečih dneh. Zahvala dobrim sosedom, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih izrekli sožalje.

Najlepša hvala pevcem ter tistim, ki so se poslovlili od nje na domu, ali jo spremili na njeno zadnj pot.

Zalujoci: mož Alojz, hčerka Magda, sin Ivan, mati Franciška, bratje in sestre z družinami.

ZAHVALA

Ob težki izgubi drage žene, mame in stare mame

FRANČISKE DOLINAR

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, dr. Sajevidu za dolgotrajno zdravljenje, sosedom Zaveljcinovim in Aličevim ter Iskrovim, Cimpričevim, Franckim, Slavki in Franciju za vsestransko pomoč v težkih dneh žalosti. Prav tako se zahvaljujemo pevcem in pihalni godbi za žalostinke in tov. Jaku Svetini za poslovilne besede. Iskrena zahvala tudi sodelavcem LIP Bled za venec in številno udeležbo na pogrebu. Zahvaljujemo se tudi darovalcem cvetja, lastnikom osebnih avtomobilov ter vsem, ki so ji izkazali čast in jo v velikem številu spremlili na zadnji poti.

Zalujoci: mož France, hčerki Fanči in Štefka z družino.

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice in obratom: tesarna, jermenarna, zidarji ter nabavnemu oddelku se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, katere mi je bila zelo dobrodošla v času nesreče, ki me je doletela (požar).

Alojz Bolčina
nabavni oddelak
žaga

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice se toplo zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob novoletnih praznikih. Ker že dolgo bolujem, mi je bila ta pomoč zelo dobrodošla. Lepo se zahvaljujem tudi za čestitke in tople želje.

Vsem želim v letu 1971 veliko delovnih in osebnih uspehov.

Vinko Rihtaršič
Jesenice,
Delavska 5

ZDRUŽENJE BORCEV NOV JAVORNIK — KOROŠKA BELA RAZPISUJE

XIII. tradicionalni »KURIRSKI SMUK« za člane ZB, šol in športnih organizacij, za ekipe in posameznike. Prireditelj: ZB Javornik — Koroška Bela

Organizator: Smučarski klub Jesenice

Kraj in čas tekmovanja: Tekmuje se na Suharjevem rovtu — Pristava

Start: 7. 2. 1971 ob 10. uri.

Kategorije:

Člani ZB, športne organizacije — člani, članice, str. mladinci 1953—54, str. mladinke 1953—54, mlajši mlad. 1955—56, mlajše mladinke 1955—56; skupina šol — pionirji 1957—59, pionirke 1957—59, pionirji 1960 in mlajši, pionirke 1960 in mlajše, učenci šol, kateri so rojeni 1956 in starejši lahko tekmujejo samo v kategoriji mladincev športnih organizacij.

Prehodni pokal ZB: ekipo sestavljajo 3 prvouvrščeni člani ene terenske organizacije.

Pokal športnih organizacij (trajno last) prejmejo: najboljša ekipa sestavljena iz prvouvrščenih v svoji grupi in najboljši član, članica, starejši mladinec, starejša mladinka, mlajši mladinec, mlajša mladinka.

Prehodni pokal tovarne športnega orodja »ELAN« za mladince športnih organizacij prejme najboljša ekipa, sestavljena iz:

starejšega mladince, starejše mladinke, mlajšega mladince in mlajše mladinke.

Prehodni kip »BORCA« za šole:

ekipo sestavljajo po trije tekmovalci skupaj, rojeni 1957—59, trije tekmovalci skupaj, rojeni 1960 in mlajši.

Prijave: pismene poslati do 3. 2. 1971 na naslov: Združenje borcev NOV Javornik — Koroška Bela, Karel Pureber, Strelska 6, 64270 Jesenice.

Zrebanje: bo v petek, dne 5. 2. 1971 ob 16. uri v delavskem domu na Javorniku.

Startne številke dvignejo vodje organizacij na Pristavi do 9. ure na dan tekmovanja.

Darila: prvi trije v vsaki skupini prejmejo diplome in praktična darila.

Razglasitev rezultatov ob 14. uri pred domom na Pristavi.

Organizator si pridržuje pravico časovnih sprememb zaradi vremenskih razmer, kar bo objavil v dnevnem časopisu in radiu dne 6. 2. 1971.

S tem razpisom se preklicuje razpis objavljen v biltenu »KURIRSKI SMUK«.

Na tekmovanje se poleg tekmovalcev vabi tudi ostale ljubitelje zimske narave.

Vabi odbor ZB NOV
Javornik — Koroška Bela

OBVESTILO

Vabimo vse ljubitelje lepega cvetja na predavanje, ki bo v sredo zvečer ob 18. uri v učilnici jeseniške železniške postaje.

Predavanja bomo imeli vsako sredo do spomladi. Predavali bodo priznani strokovnjaki, ob spremljavi barvnih diapozitivov.

Vabi hortikulturno društvo Jesenice

OBVESTILO

TVD Partizan Jesenice pričenja s 4. februarjem Z REKREACIJSKO TELOVADBO ČLANIC

Telovadba bo enkrat tedensko in sicer v četrčkih od 20. do 21. ure — vodnica Jožica Mrak.

Starostnih omejitev ni, ker bo rekreacijska telovadba prilagojena starostnemu sestavu in zmogljivosti članic. Potrebna je le zavest in prepričanje, da s telovadbo krepite svojo telesno sposobnost in zdravje ter podaljšujete vitalnost.

Tehnični odbor TVD Partizan
Jesenice

Delavska univerza »Tomo Brejc« iz Kranja razpisuje za šolsko leto 1971/72

III. LETNIK UPRAVNO ADMINISTRATIVNE SOLE — oddelek za odrasle.

Pogoji za vpis: 2 letna administrativna šola z zaključnim izpitom in dopolnilni izpit iz naslednjih predmetov: srbohrvatski jezik, tuj jezik, matematika in fizika.

Za opravljanje dopolnilnih izpitov bodo organizirali pripravljalni tečaj.

Podrobnejše informacije na delavski univerzi Kranj, vsak dan od 7. do 16. ure.

Delavska univerza Kranj

Pokal tistim, ki ga zaslužijo Demšar za Raško

Knez, M. Zbontar, Ravnik, Razinger, B. Jan, Pipan, Smolej, Felc, Tišler, Hiti, Mlakar, F. Zbontar, Poljanšek, Košir, Eržen in M. Jan v Ljubljani niso dovolili, da bi prišlo do presenečenja. Čeprav bi jim za lastništvo jugoslovanskega pokala zadostoval tudi poraz s štirimi zadetki, so se vseeno resno lotili dela in že petič v tej sezoni premagali Olimpijo, tokrat s 7:5.

Že v prvi minuti so imeli domačini prvikrat srečo. Felc je ušel zasledovalcem in podal Tišlerju, ki je ploščico poslal tako točno v sredo vrat, da smo lahko slišali, kako se je odbila nazaj v polje. V nasprotnem napadu pa je Puterle sklatil ploščico v Knezovo mrežo in že je Olimpija vodila. Edino njeno vodstvo na tej tekmi pa je trajalo samo štiri minute. Felc je v 7. minuti od strani podal pred vrata Smoleju, ki je mojstrsko nastavljal palico in kot za šalo potisnil ploščico za Albrehta. Le malo zatem se je Seme spozabil nad Pipanom in sodnika sta ga izključila. Felc pa je z zadetkom takoj poskrbel, da se je Seme spet vrnil na led. Štiri minute kasneje je Felc v največji hitrosti streljal od daleč proti Albrehtu, ki je bil spet nemočen. Domačini so po tem zadetku dali v vrata svojega tretjega vratarja Mišo-

Lahka zmaga

Tekmo Jesenice : Medveščak si je kljub deževnemu vremenu ogledalo precej gledalcev, ki pa niso bili prikrasani za lepo igro in veliko zadetkov. Čeprav sta obe moštvi zaradi dežja le malo trenirali, sta se potrudili, da bi čimveč dali od sebe.

Medveščak tokrat ni bil enakopraven tekmelec in ni bil zmožen napraviti presenečenja. Do izenačenja pri 2:2 je še držal korak z Jeseničani, potem pa mu je pošla sapa in domačini so dosegli zmago 13:3.

Strelci za Jesenice so bili: Felc 4, Tišler, Poljanšek, Zbontar in Hiti po 2 ter Eržen enega.

Odločitev z Beogradom

Hokejsko moštvo Kranjske gore je imelo v nedeljo dve tekmi. Dopoldne so se mladinci pomerili v nadaljevanju prvenstva SRS s Slavijo, zvečer pa je bilo na sporedu srečanje II. skupine državne prvenstva med Kranjsko goro in Partizanom iz Beograda.

Mladinci so po slabi igri premagali Slavijo s 7:4. Vseeno pa jim slabe igre ne gre zameriti, saj so morali igralci, ki so člani tudi prvega moštva, varčevati moči za pomembnejšo tekmo s Partizanom, kajti vse možnosti za Kranjsko goro bi se razblinile, če bi bila poražena.

na, ki je do konca tekme branil solidno in prejel še štiri zadetke, je pa res, da so Jeseničani po tem precej manj streljali.

Do konca tretjine se rezultat ni več spremenil, čeprav so Hiti — B. Jan in Hiti — Zbontar imeli več kot dve lepi priložnosti.

Druga tretjina je prinesla zmago domačinom. Po igri pred Olimpijinimi vrati, je Puterle v protinapadu dosegel svoj drugi zadetek. Pri izenačujočem zadetku pa je delno sodeloval Knez. Ploščico, ki jo je že imel v rokah, je tik pred vrati spustil v igro in Rudi Hiti jo je hitro potisnil v mrežo.

Po tem zadetku so naši zaigrali bolj zagrizeno in obrambi domačih pripravili veliko pasti. V 34. minuti je Milan Jan lepo podal Poljanšku, ki se mu roka ni zatresla in jeseniške zastave so spet veselo vzplapolale.

V zadnjem delu igre smo gledali slab hokej. Jeseničanom se je poznalo, da niso vajeni zadušljivega zraka v dvorani, Olimpiji pa je vedno bolj zmanjkovalo moči.

V 44. minuti sta padla dva zadetka. Felc je asistiral pri zadetku Tišlerja, takoj zatem pa je bil iz gneče pred Knezom uspešen tudi D. Beravs.

Sodnika sta izključila Poljanška in Petača. Komaj pa se je Silvo vrnil na led, mu je Košir že lepo podal in pred zamenjavo polj je bilo 4:6.

V vedno slabšem hokeju naša obramba ni dobro pazila na S. Beravs, ki je zato v hitrem protinapadu lahko premagal Kneza. Minuto pred koncem pa je dvojica Felc — Tišler postavila končni rezultat 5:7.

V obeh tekmah so Jeseničani zmagali in pokal je šel tako res v roke tistih, ki ga resnično zaslužijo. Kako kričivo bi bilo torej, če bi se po maratonski tekmi z Medveščakom ne bili uvrstili v finale.

Po končani tekmi z Olimpijo je našim fantom izročil pokal sekretar Zveze drsalnih in kotalkarskih športov Jugo-

slavije rov. Čigala. Ta podelitev pa je izzvenela zelo skromno. Pred dvema letoma, ko je osvojila pokal Olimpija, so poskrbeli celo za preprogo, za osvojitve Jeseničanov pa niti državne himne ni bilo, čeprav je to bil zaključek JUGOSLOVANSKEGA POKALA.

V nedeljo ob 19. uri pa bo na Jesenicah gostovala ekipa, za katero je skupaj z Olimpijo pri nas vedno veljalo največ zanimanja. Na jeseniški led bo stopil celovski KAC, za nas tradicionalno neugoden nasprotnik, ki je v zadnji tekmi alpskega pokala v gosteh premagal Cortino z 8:2. Z Jesenicami pa se bo pomeril za »Pokal Karavanke« Tekma naj bi odločila, kdo od tekmecev z obeh strani Karavank je najboljši.

Pred to tekmo bodo člani hokejskega kluba Jesenice prejeli priznanja za petnajsto zaporedno osvojitve naslova državnih prvakov.

Sredi tedna pa bo državna reprezentanca odpotovala na turnejo po Japonski, ki bo trajala 14 dni. Se vedno ni odločeno ali bo z reprezentanco odpotoval član Olimpije Puterle ali Jeseničan Smolej. Če se bo selektorska komisija odločila za Puterla, se bo s tem brez dvoma storila velika krivica do Smoleja, s katerim se Puterle ne more primerjati, pa tudi Poljanška in še koga od naših igralcev. Spomnimo se kar, da je bilo v širšem izboru kar 11 igralcev Olimpije in samo 8 Jeseničanov. Čeprav bi bilo logično, da da več igralcev tisti, ki je boljši. Z.

Tudi tokrat smo se tradicionalne mednarodne tekme v Willingenu udeležili tudi Jugoslovani in to kar z osmiimi skakalci. Ker so bili zbrani tudi vsi zahodni Nemci, Norvežani s štirimi skakalci, Poljaki, Čeha Raška in Divila ter kompletni Avstrijci, razen dveh in trije Francozi, potem je tekma obetala ogorčene boje. Prva tekma naj bi bila že v soboto, vendar zaradi premočnega vetra ni bilo pametno sploh spustiti skakalce čez most te 100 m skakalnice. V nedeljo se je vreme za silo izboljšalo in organizatorjem je uspelo spraviti pod streho kar dve tekmi, eno dopoldne in drugo popoldne. Dopoldne je dokazal svojo odlično formo favorit Raška in sploh ni dovolil dvomiti o prvem mestu. Na tretjem mestu se je znašel prvi Jugoslovian — Jeseničan Janez Demšar, ki si je z dvema odličnima skokoma zagotovil tudi eno najboljših mest v skupni uvrstitvi. Drugi Jugoslovian sem bil jaz na 8. mestu in tretji, to leto prvič pod našo klubsko zastavo, Peter Stefančič kot deveto uvrščen.

REZULTATI: 1. Jiři Raška, 95,5 in 91 m — 221,6, A. Grošhe, 95,5 in 87,5 m — 207,7, 3. Demšar 90,0 in 86 m — 196,9, 8. Smolej, 84 in 83 m — 182,8, 9. Stefančič 81,5 in 85,5 m — 180,8, 11. Pudgar, 81 in 85,5 m — 174,1, 14. Dolhar, 76 in 85,5 m — 171,1, 21. Jurman, 74 in 84 m — 162,2.

Na drugi tekmi popoldan so že prvi skakalci opozorili na izredne dolžine zaradi zelo hitre smučine (Danilo Pudgar) in batji se je bilo, da bo šlo predaleč. Vendar pa je smučina postajala vedno počasnejša in strah je bil od-

več. Prvi je za D. Pudgarjem najavil kandidacijo za najvišja mesta spet naš Demšar s 94,5 m. To vodstvo mu je prevzel šele Raška z brezhibnim skokom 100 m. Za njim sem z zelo dobro dolžino 97,5 m padel, medtem ko je Stefančič z 92 m sigurno obstal.

V drugi seriji je bil Demšar spet soliden z 90,5 m, vendar ga je zaradi izredno hitre smučine pri prvih številkah ujel in prehitel Danilo Pudgar s 96 m, Raška pa je sigurno doskočil pri 96 m, prav tako jaz pri 95,5 m, na veliko žalost pa je padel Stefančič pri 98,5 m in s tem je bilo konec sanj o lepi uvrstitvi.

REZULTATI: 1. Jiři Raška, 100 in 96 m — 237,9, 2. Danilo Pudgar, 93 in 96 m — 215,1, 3. Janez Demšar, 94,5 in 90,5 m — 213,5, 4. Drago Pudgar, 91 in 96 m — 212,0, 13. Smolej, 97,5 p in 95,5 m — 194,7, 17. Stefančič, 92 in 98,5 p m — 190,2, 18. Jurman 87,5 in 86,5 m — 187,1, 20. Dolhar, 84,5 in 86 m — 181,2.

V skupni uvrstitvi je Janez Demšar dosegel izreden uspeh z drugim mestom, ki bi ga lepo dopolnila midva s Stefančičem, če ne bi padla (3. in 5. mesto), tako pa sva se morala zadovoljiti jaz z 8., Stefančič pa z 10. mestom v skupnem seštevku. Vsi so bili mnenja, da tako Jugoslovani še nismo skakali in tudi mi skakalci smo bili mnenja, da je ta zares lep uspeh pravi odraz naše kvalitete in trenutne forme. Tako izgleda, da je letoletna avstrijsko-nemška (Intersport) turneja vsako leto grenka pilula, ki smo jo prisiljeni požreti, da bi potem le lahko pokazali pravo vrednost.

Stanko Smolej

Mednarodno tekmovanje za pokal »Beskidow«

Za tradicionalno skakalno turnejo po Poljskem pod imenom »Pokal Beskidow« smo bili določeni Dolhar, Jurman in kot vodja FIS sodnik Slavan Berlisk. Iz nezanih vzrokov me Smučarska zveza Slovenije ni obvestila pravočasno in sem moral iti na Poljsko sam en dan za ostalimi. Samo dobrim zvezam na železnici se imam zahvaliti, da sem sploh pri-

Poljanšek v napadu

šel do prve tekme v kraj tekmovanja. Seveda sem moral na tekmo brez vsakega treninga in primerno utrujen od dolge vožnje. Kljub temu sem bil najboljši Jugoslovian s 14. mestom.

Zmagal je znani češkoslovaški skakalec Rudolf Höhnle s skokoma 93 m in 90 m ter 227,0 točke.

2. Hula Štefan (P) 90,93 m in 226,5 točke, 3. Krzysztof-jah (P) 90,88 m in 224,0 točke, 4. Pawlusiah (P) 89,85 m in 218,8 točke, 5. Doubek (ČSSR) 85,5, 85 m in 208,5 točke, 14. Smolej 85, 84,5 m in 196,4, 19. Dolhar 78, 85 m in 190,4, 33. Jurman 72, 80,5 m in 166,1 točke.

Na drugi tekmi sem prvi skok v konkurenci skočil pod svojimi zmoglostmi in me tudi zelo dober drugi ni mogel spraviti med desetereico najboljših, čeprav bi bil z dvema takima skokoma v zelo močni konkurenci kar šesti. Dolhar je skakal nekoliko kratko, vendar solidno,

Jurman pa precej slabše kot zna.

REZULTATI: 1. Gasienica D. S. (P) 78, 77,5 m — 233,1, 2. Höhnle (ČSSR) 77, 80 m — 231,8, 3. Krzysztof-jah (P) 75, 77 m — 227,0, 4. Przybyla (P) 75,5, 76 m — 222,7, 5. Długopolski (P) 70, 71 m — 206,4, 12. Smolej 67,5, 74,5 m — 200,0, 20. Dolhar 66,5, 68,5 m — 187,3, 45. Jurman 64,5, 68,5 metra — 147,3.

V skupni razvrstitvi je zmagal Höhnle (ČSSR) pred Poljaki Krzysztof-jahom, Pawlusiahom in Hulo ter Doubekom (ČSSR). Med 58 tekmovalci iz Poljske, ČSSR, Finske, Romunije in Jugoslavije sem se uvrstil na solidno 11. mesto, Dolhar na 19. in Jurman na 38. mesto. S svojo uvrstitvijo sem bil zadovoljen, saj sem pustil za seboj vse Fince, Čeha Rydvála ter razen enega vse poljske kombinatorce, ki so najmočnejša ekipa na svetu v kombinaciji.

Stanko Smolej